

სს „გაერთიანებული ენერგეტიკული
სისტემა საქრუსენერგო“

ფინანსური ანგარიშგება

31 დეკემბერი 2024

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	3
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	6
მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება	7
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	8
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	9
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	10

შპს "KPMG Georgia"

მე-5 სართული, GMT პლაზა

მთაწმინდის რაიონი, თავისუფლების მოედანი N4 (ნაკვეთი 66/4)

თბილისი, საქართველო 0105

IN 404437695

ტელეფონი +995 322 93 5713

ინტერნეტი: www.kpmg.ge

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „გაერთიანებული ენერგეტიკული სისტემა საქრუსენერგოს“ სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ სს „გაერთიანებული ენერგეტიკული სისტემა საქრუსენერგო“-ს (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისაგან, ასევე ფინანსურ ანგარიშგებაზე თანდართული შენიშვნებისგან, მათ შორის ყველა არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულად ნაკადებს იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს აღრიცხვის სტანდარტები) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტს წარვმართავდით აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობა დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ -ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებლობი ვართ კომპანიისგან ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს (ბესს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსისა (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) და იმ ეთიკური ნორმების შესაბამისად, რომლებიც ეხება ჩვენ მიერ საქართველოში ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს. გარდა ამისა, შევასრულეთ ამ ნორმებით და ბესს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისათვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

მმართველობითი ანგარიში

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს მმართველობით ანგარიშზე. ჩვენი მოსაზრება ფინანსური ანგარიშგების შესახებ არ მოიცავს მმართველობით ანგარიშს.

ჩვენი პასუხისმგებლობა, ჩვენ მიერ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით, მოიცავს ზემოთ ხსენებული მმართველობითი ანგარიშის გაცნობას და განსაზღვრას, არის თუ არა მმართველობითი ანგარიში არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან ჩვენ მიერ აუდიტის პროცესში მიღებულ ცოდნასთან, ან სხვაგვარად ხომ არ შეიცავს არსებით უზუსტობებს.

ჩვენ არ გავცემთ რაიმე სახის მარწმუნებელ დასკვნას მმართველობითი ანგარიშის შესახებ. მმართველობითი ანგარიშის გაცნობის შემდეგ და ჩვენ მიერ ჩატარებული სამუშაოს შედეგად, ჩვენ გამოვთქვამთ აზრს იმასთან დაკავშირებით, რომ მმართველობითი ანგარიში:

- შეესაბამება ფინანსურ ანგარიშგებას და არ შეიცავს არსებით უზუსტობებს;
- მოიცავს ინფორმაციას, რომელსაც მოითხოვს და რომელიც შეესაბამება საქართველოს კანონს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს აღრიცხვის სტანდარტები) შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნარი და აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია კომპანიის ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად კომპანიის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არ აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებლები არიან კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა შეცდომით ან თაღლითობით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებულებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებითი უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენენ იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ს შესაბამისად, აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.

- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძველად კომპანიის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ექვს გამოიწვევდა კომპანიის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის - ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება კომპანია უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი კომპანია.
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძველად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

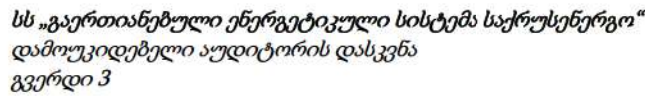
მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია:

ნიკოლოზ ჯოჭუა

შპს "KPMG Georgia"

20 მაისი 2025 წელი

- მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

ნიკოლოზ ჭოჭუა

მზს "KPMG Georgia

20 մայիս 2025 թվական

ათას ქართულ ლარში	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2024	31 დეკემბერი 2023
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	7	111,843	114,417
აქტივები გამოყენების უფლებით		524	538
სხვა გრძელვადიანი აქტივები		154	254
არამატერიალური აქტივები		143	201
სულ გრძელვადიანი აქტივები		112,664	115,410
მოკლევადიანი აქტივები			
მარაგები	8	3,580	2,882
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	9	3,321	3,260
მოკლევადიანი საგადასახადო აქტივები		548	846
ფულადი სახსრები და საბანკო ნაშთები	10	62,287	48,806
სულ მოკლევადიანი აქტივები		69,736	55,794
სულ აქტივები		182,400	171,204
კაპიტალი			
განთავსებული კაპიტალი	11	230,000	230,000
დამატებით გადახდილი კაპიტალი		2,185	2,185
დაგროვილი დეფიციტი		(50,575)	(61,901)
სულ კაპიტალი		181,610	170,284
ვალდებულებები			
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
საიჯარო ვალდებულებები		582	582
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		582	582
მოკლევადიანი ვალდებულებები			
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები		208	338
სულ მოკლევადიანი ვალდებულებები		208	338
სულ ვალდებულებები		790	920
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		182,400	171,204

სს „გაერთიანებული ენერგეტიკული სისტემა საქრუსენერგო“
2024 წლის მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

ათას ქართულ ლარში	შენიშვნა	2024	2023
შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	12	11,691	11,656
გადამცემი ხაზების იჯარიდან მიღებული საიჯარო შემოსავალი	12	19,384	19,384
სხვა შემოსავალი	14	775	1,236
დასაქმებულთა გასამრჯელოების ხარჯი		(13,559)	(13,002)
ცვეთა და ამორტიზაცია	7	(5,323)	(5,015)
შეკეთების და ტექნიკური მომსახურების ხარჯები		(2,902)	(2,802)
სხვა ხარჯები	13	(4,161)	(4,690)
გაუფასურების აღდგენა სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებზე		-	170
საოპერაციო მოგება		5,905	6,937
ფინანსური შემოსავალი	16	5,785	5,215
ფინანსური ხარჯები	15	(291)	(495)
მოგება, მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		11,399	11,657
მოგების გადასახადის ხარჯი		(73)	(76)
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში		11,326	11,581

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2025 წლის 20 მაისს და მისი სახელით ანგარიშგებას ხელს აწერს:

მამუკა მენადარიშვილი
გენერალური დირექტორი

მედეა ბათლიძე
მთავარი ბუღალტერი

მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 10-38 გვერდებზე.

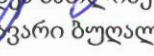
ათას ქართულ ლარში	შენიშვნა	2024	2023
შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	12	11,691	11,656
გადამცემი ხაზების იჯარიდან მიღებული საიჯარო შემოსავალი	12	19,384	19,384
სხვა შემოსავალი	14	775	1,236
დასაქმებულთა გასამრჯელოების ხარჯი		(13,559)	(13,002)
ცვეთა და ამორტიზაცია	7	(5,323)	(5,015)
შეკეთების და ტექნიკური მომსახურების ხარჯები		(2,902)	(2,802)
სხვა ხარჯები	13	(4,161)	(4,690)
გაუფასურების აღდგენა სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებზე		-	170
საოპერაციო მოგება		5,905	6,937
ფინანსური შემოსავალი	16	5,785	5,215
ფინანსური ხარჯები	15	(291)	(495)
მოგება, მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		11,399	11,657
მოგების გადასახადის ხარჯი		(73)	(76)
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში		11,326	11,581

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ
2025 წლის 20 მაისს და მისი სახელით ანგარიშგებას ხელს აწერს:

მამუკა მენაღარიშვილი
გენერალური დირექტორი

ლია ხელმძღვანელობის მიერ
რს:

მედეა ბათლიძე
მთავარი ბუღალტერი

მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 10-38 გვერდებზე.

სს „გაერთიანებული ენერგეტიკული სისტემა საქრუსენერგო“
2024 წლის საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

'000 ლარი	განთავსებული კაპიტალი	დამატებით გადახდილი კაპიტალი	დაგროვილი დეფიციტი	სულ კაპიტალი
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვარს	230,000	2,185	(73,482)	158,703
მთლიანი სრული შემოსავალი				
წლის მოგება	-	-	11,581	11,581
მთლიანი სრული მოგება წლის განმავლობაში	-	-	11,581	11,581
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	230,000	2,185	(61,901)	170,284
ნაშთი 2024 წლის 1 იანვარს	230,000	2,185	(61,901)	170,284
მთლიანი სრული შემოსავალი				
წლის მოგება	-	-	11,326	11,326
მთლიანი სრული მოგება წლის განმავლობაში	-	-	11,326	11,326
ნაშთი 2024 წლის 31 დეკემბერს	230,000	2,185	(50,575)	181,610

ათას ქართულ ლარში	შენიშვნა	2024	2023
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობებიდან			
კლიენტებისგან მიღებული ფულადი სახსრები		36,709	37,535
მომწოდებლებისთვის გადახდილი ფულადი სახსრები და გადახდილი გადასახადები		(12,484)	(11,314)
დასაქმებულებისთვის გადახდილი ფულადი სახსრები		(13,694)	(13,091)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		10,531	13,130
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობებიდან			
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(3,152)	(4,015)
ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული შემოსულობები		531	936
მიღებული საპროცენტო შემოსავალი		5,784	5,215
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		3,163	2,136
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობებიდან			
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა		(18)	(17)
საფინანსო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(18)	(17)
გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(195)	-
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	10	48,806	33,557
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა		13,676	15,249
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	10	62,287	48,806

1 კომპანია და მისი საოპერაციო საქმიანობა

კომპანია წარმოადგენს ქართულ დახურულ სააქციო საზოგადოებას საქართველოს სამოქალაქო კოდექსში განსაზღვრულის შესაბამისად. კომპანია სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული საწარმოს სტატუსით 1995 წლის მარტში დაარსდა საქართველოს პრეზიდენტის დადგენილებით და მინისტრთა კაბინეტის 1995 წლის 22 აგვისტოს #504 დადგენილებით. კომპანიის მარეგისტრირებული ორგანოა საბურთალოს რაიონის სასამართლო და მისი რეგისტრაციის ნომერია 211324468.

კომპანიის მესაკუთრეები არიან: საქართველოს სახელმწიფო (50%), წარმოდგენილი ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ და რუსეთის ფედერაცია (50%), წარმოდგენილი სს „ერთიანი ენერგეტიკული სისტემის ფედერალური ქსელური კომპანია“-ს მიერ.

ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია მე-6 შენიშვნაში.

ძირითადი საქმიანობა კომპანიის ძირითადი საქმიანობაა ელექტროენერგიის გადამცემი ხაზების („ხაზები“) იჯარით გაცემა და ამ ხაზების შეკეთებისა და ტექნიკური მომსახურების გაწევა. 2021 წლის 1 ივლისიდან, კომპანია საიჯარო შემოსავალს გამოიმუშავებს მაღალი ძაბვის გადამცემი ხაზების იჯარით გაცემიდან და ასევე, შემოსავალს რემონტისა და ტექნიკური მომსახურების გაწევიდან. იჯარით გაცემული აქტივების ანაზღაურება ფიქსირებულია ხუთწლიანი პერიოდით და დამოკიდებულია სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემისთვის“ (GSE) დადგენილ ელექტროენერგიის გადამცემის ტარიფზე. ანაზღაურებას ოდენობას, ასევე გადამცემის ტარიფს, ადგენს საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისია („სემეკი“).

2015 წელს, კომპანიასა და სს „ერთიანი ენერგეტიკული სისტემის ფედერალურ ქსელურ კომპანიას“ (FGC UES PJSC) შორის გაფორმდა ხელშეკრულება რუსეთის ფედერაციის ტერიტორიაზე მდებარე ელექტროგადამცემი ხაზის „კავკასიონის“ იჯარისა და ტექნიკური მხარდაჭერის შესახებ. საიჯარო ხელშეკრულება ძალაში 2015 წლის 1 იანვრიდან შევიდა. კომპანიის მიერ მიღებული მთლიანი შემოსავალი წარმოადგენს გადამცემი ხაზის იჯარიდან მიღებულ საიჯარო შემოსავალს და ასევე, ხაზის შეკეთებიდან და ტექნიკური მხარდაჭერიდან მიღებულ შემოსავალს.

2021 წლის 1 ივლისამდე, კომპანია ელექტროენერგიის გადამცემს საკუთარი მაღალი ძაბვის ხაზებით ახორციელებდა, როგორც საქართველოში, ასევე მეზობელ ქვეყნებში - რუსეთში, თურქეთში, აზერბაიჯანსა და სომხეთში. კომპანიის გადამცემი ხაზების ნაწილი რუსეთის ფედერაციის ტერიტორიაზე მდებარეობს. კომპანიის ხაზები საქართველოსა და რუსეთის ფედერაციას შორის სინქრონიზებული ელექტრომომარაგების ქსელის ნაწილია. კომპანია ფლობდა ელექტროენერგიის გადამცემ ლიცენზიას, რომელიც გაცემული იყო 2000 წლის 23 თებერვალს სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ მიერ შეუზღუდავი ვადით.

რეგისტრირებული მისამართი და საქმიანობის ადგილი. კომპანიის იურიდიული მისამართია: მარკ ბრონშტეინის ქ. 1. 0178, თბილისი, საქართველო.

წარსადგენი ვალუტა საქართველოს ეროვნული ვალუტაა ქართული ლარი, რომელიც ამავდროულად წარმოადგენს კომპანიის სამუშაო ვალუტას და ვალუტას, რომელშიც წარმოდგენილია წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება. ლარში წარმოდგენილი ყველა ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია უახლოეს ათასეულამდე, გარდა სხვაგვარად მითითებული შემთხვევებისა.

2 კომპანიის საოპერაციო გარემო

კომპანიის საქმიანობა ხორციელდება საქართველოში, შესაბამისად, კომპანიაზე ზემოქმედებს საქართველოში მოქმედი ეკონომიკური ფაქტორები და ფინანსური ბაზრები, რომლებიც განვითარებადი ბაზრის თვისებებით ხასიათდება. საკანონმდებლო, საგადასახადო და მარეგულირებელი ნორმები განაგრძობენ განვითარებას, თუმცა ისინი ექვემდებარებიან განსხვავებულ ინტერპრეტაციებს და განიცდიან ხშირ ცვლილებებს, რაც სხვა საკანონმდებლო სირთულეებთან ერთად, საქართველოში მოქმედი ორგანიზაციებისთვის გარკვეულ გამოწვევებს წარმოქმნის. გარდა ამისა, 2025 წლის აპრილში შეერთებული შტატების მიერ გარკვეული კატეგორიის საქონლის იმპორტზე ტარიფების დაწესებამ ხელი შეუწყო გლობალურ ეკონომიკურ გაურკვევლობას. აღნიშნული ზომები გავლენას ახდენს საერთაშორისო სავაჭრო ნაკადებსა და ინვესტიორების განწყობაზე. ტარიფებისა და სხვა პროტექციონისტული ზომების შემოღებამ, ნავთობის გლობალური ფასების არასტაბილურობამ და რუსეთის ფედერაციასა და უკრაინას შორის მიმდინარე სამხედრო კონფლიქტმა კიდევ უფრო გაზარდა გაურკვევლობა ბიზნეს გარემოში.

კომპანიის წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნეს გარემოს გავლენის შეფასებას კომპანიის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალი ბიზნეს გარემო შეიძლება განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის შეფასებებისაგან.

3 არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ

მომზადების საფუძველი წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს აღრიცხვის სტანდარტები“) და „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად, პირვანდელი ღირებულების საფუძველზე. ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა, რომელიც გამოყენებულია აღნიშნული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, მიმოხილულია ქვემოთ. აღნიშნული პოლიტიკები თანმიმდევრულად იქნა გამოყენებული, ყველა წარმოდგენილ პერიოდთან მიმართებაში, გარდა სხვაგვარად მითითებულისა. იხილეთ შენიშვნა 3.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ფასს აღრიცხვის სტანდარტების შესაბამისად მოითხოვს გარკვეული კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებების გამოყენებას. ის ასევე მოითხოვს, რომ ხელმძღვანელობამ გამოიყენოს საკუთარი მსჯელობა კომპანიის სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებისას. ის სფეროები, რომლებიც უფრო მაღალი ხარისხის მსჯელობას მოითხოვს ან მეტ სირთულეს მოიცავს, ან ის სფეროები, სადაც დაშვებები და შეფასებები მნიშვნელოვანია ფინანსური ანგარიშგებისთვის, მოცემულია შენიშვნაში 4.

უცხოურ ვალუტაში კონვერტაცია კომპანიის სამუშაო ვალუტა არის ძირითადი ეკონომიკური გარემოს ვალუტა, რომელშიც საწარმო ოპერირებს. კომპანიის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა არის საქართველოს ეროვნული ვალუტა, ქართული ლარი („GEL“).

ოპერაციები და ნაშთები საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტირება ლარში ხდება აღნიშნული თარიღისთვის არსებული გაცვლითი კურსით. ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში აღირიცხება ოპერაციის თარიღისთვის მოქმედი გაცვლითი კურსით. მსგავსი ოპერაციების ანგარიშსწორებით და უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტაციით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში „ფინანსური შემოსავლების ან ხარჯების“ მუხლში. კონვერტაცია წლის ბოლოს არსებული კურსით არ ვრცელდება პირვანდელი ღირებულებით შეფასებულ არაფულად ერთეულებზე. უცხოურ ვალუტაში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული არაფულადი ერთეულები კონვერტირებულია სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის თარიღისთვის არსებული გაცვლითი კურსის გამოყენებით. გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა სამართლიანი ღირებულებით უცხოურ ვალუტაში შეფასებულ არაფულად ერთეულებზე აღირიცხება სამართლიანი ღირებულების შემოსულობის ან ზარალის ნაწილის სახით.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) მიერ განსაზღვრული ოფიციალური გაცვლითი კურსი იყო 1 აშშ დოლარი („აშშ დოლარი“) = 2.8068 ლარი და 100 რუსული რუბლი („რუბლი“) = 2.5405 ლარი (2023 წლის 31 დეკემბერი: 1 აშშ დოლარი = 2.6894 ლარი და 100 რუბლი = 2.9916 ლარი). ამჟამად, ქართული ლარი საქართველოს ფარგლებს გარეთ თავისუფლად კონვერტირებადი ვალუტა არ არის.

ძირითადი საშუალებები ძირითადი საშუალებების ერთეულები შეფასებულია, როგორც თვითღირებულებას გამოკლებული დაგროვილი ცვეთა და ნებისმიერი დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. ძირითადი საშუალებების თვითღირებულება 2010 წლის 1 იანვარს (ფასს აღრიცხვის სტანდარტებზე გადასვლის თარიღი) განისაზღვრა, მოცემულ თარიღში მისი სამართლიანი ღირებულების გამოყენებით.

თვითღირებულება მოიცავს აქტივის შეძენასთან პირდაპირ დაკავშირებულ დანახარჯებს. საკუთარი ძალებით შექმნილი აქტივის თვითღირებულება შედგება მასალების, შრომითი და ნებისმიერი პირდაპირი დანახარჯებისაგან, რომელიც საჭიროა აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოსაყვანად, აგრეთვე სესხის ღირებულების კაპიტალიზაციის, აქტივის დემონტაჟის, მოცილების და გამწმენდი სამუშაოების ჩატარების ღირებულებას. შეძენილი პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც აღჭურვილობის ფუნქციონალურად განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს, კაპიტალიზდება ძირითადი საშუალების ღირებულების ნაწილის სახით.

თუ ძირითადი საშუალებების მნიშვნელოვან ნაწილებს სხვადასხვა სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ისინი აღირიცხება ძირითადი საშუალების ცალკე ერთეულების სახით (ძირითადი კომპონენტები).

ძირითადი საშუალებების გასვლით მიღებული ნებისმიერი ამონაგები ან ზარალი განისაზღვრება, როგორც ძირითადი საშუალების გაყიდვიდან მიღებულ ამონაგებსა და ძირითადი საშუალების საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა და აისახება წმინდად მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში როგორც სხვა შემოსავლები ან სხვა ხარჯები.

ძირითადი საშუალებების ნაწილის შეცვლის ღირებულება აისახება ერთეულის საბალანსო ღირებულებაში, თუ სავარაუდოა, რომ კომპონენტში განივთებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელი შემოედინება კომპანიაში და შესაძლებელია მისი ღირებულების საიმედოდ შეფასება. გამოცვლილი კომპონენტის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. ძირითადი საშუალებების ყოველდღიური მოვლა-შენახვის ხარჯები გაწევისთანავე აისახება მოგებაში ან ზარალში.

ცვეთა ძირითადი საშუალებების ერთეულები ექვემდებარებიან ცვეთის დარიცხვას მათი დამონტაჟებისა და მზადმყოფ მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან, ხოლო საწარმოს შიდა ძალებით დამზადებული აქტივები - მათი სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან. ცვეთა დაფუძნებულია აქტივის თვითღირებულებაზე, მისი სავარაუდო ნარჩენი ღირებულების გამოკლებით.

ცვეთა, როგორც წესი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით, ძირითადი საშუალებების თითოეული ნაწილის მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, ვინაიდან ეს საუკეთესოდ წარმოაჩენს აქტივში განივთებული, მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარების მოსალოდნელ ნიმუშს.

მნიშვნელოვანი ძირითადი საშუალებების სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადები, მიმდინარე პერიოდისთვის, შემდეგია:

	სასარგებლო მომსახურების ვადები (წლები)
შენობა-ნაგებობები	17-დან 45 წლამდე
ელექტროენერგიის გადამცემი ხაზები	25-დან 45 წლამდე
მანქანა-დანადგარები	3-დან 10 წლამდე
სატრანსპორტო საშუალებები	3-დან 10 წლამდე
საოფისე და სხვა აღჭურვილობა	5-დან 10 წლამდე

აქტივის ნარჩენი ღირებულება წარმოადგენს სავარაუდო ღირებულებას, რასაც კომპანია ამჟამად მიიღებდა აქტივის გაყიდვიდან (გამოკლებული სავარაუდო გაყიდვის ხარჯები), თუ აქტივი უკვე არის იმ ასაკის და იმ მდგომარეობაში, რაც მოსალოდნელია მისი სასარგებლო მომსახურების ვადის ბოლოს.

ცვეთის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები გადაიხედება თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის და საჭიროებისამებრ კორექტირდება.

არამატერიალური აქტივები კომპანიის არამატერიალურ აქტივებს აქვთ განსაზღვრული სასარგებლო მომსახურების ვადა და ძირითადად მოიცავს კაპიტალიზებულ კომპიუტერულ პროგრამულ უზრუნველყოფას და ლიცენზიებს.

შემენილი კომპიუტერული პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზიები კაპიტალიზდება მათი შემენისა და ექსპლუატაციაში გაშვებისთვის გაწეული ხარჯების საფუძველზე.

არამატერიალური აქტივები ამორტიზებულია წრფივი მეთოდით მათი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, რომელიც 7 წლით განისაზღვრება.

გაუფასურების შემთხვევაში, არამატერიალური აქტივების საბალანსო ღირებულება ჩამოიწერება გამოყენების ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული გასვლის ხარჯების) შორის უდიდეს თანხამდე.

არაფინანსური აქტივების გაუფასურება კომპანიის არაფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება (მარაგების და საგადასახადო აქტივების გარდა) გადაიხედება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის, რათა დადგინდეს არსებობს თუ არა გაუფასურების რაიმე ნიშნები. მსგავსი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ფასდება აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულება. განუსაზღვრელი მომსახურების ვადის მქონე ან ჯერ გამოსაყენებლად ხელმიუწვდომელი გუდვილისთვის და არამატერიალური აქტივებისთვის, ანაზღაურებადი ღირებულება ფასდება ყოველ წელს ერთიდაიგივე დროს.

გაუფასურების დადგენის მიზნით, აქტივები, რომლებიც ვერ შემოწმდება ინდივიდუალურად, ჯგუფდება აქტივების უმცირეს ჯგუფებად, რაც ახდენს ფულადი ნაკადების გენერირებას ხანგრძლივი სარგებლობიდან, რომლებიც დიდწილად დამოუკიდებელი არიან სხვა აქტივების ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ფულადი შემოძინებებისგან. საოპერაციო სეგმენტის ზედა ზღვრის ტესტირების დაქვემდებარებით, გუდვილის გაუფასურების ტესტირების მიზნებისთვის, ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულები, რომლებზეც გუდვილი იქნა განაწილებული ჯგუფდება იმგვარად, რომ დონე რომელზეც გაუფასურებაზე ტესტირება ტარდება ასახავს ყველაზე დაბალ დონეს რომელზეც ხდება გუდვილის მონიტორინგი შიდა ანგარიშგების მიზნებისთვის. ბიზნეს შერწყმის შედეგად შემენილი გუდვილი ნაწილდება იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფებზე რომლებიც მოსალოდნელია რომ მიიღებენ სარგებელს შერწყმის სინერგიებიდან.

აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება არის მის გამოყენებით ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული გაყიდვის ხარჯები) შორის უდიდესი. გამოყენებითი ღირებულების შეფასებისას, მომავალში მისაღები სავარაუდო ფულადი ნაკადები დისკონტირდება მათ მიმდინარე ღირებულებაზე (გადასახადების გადახდამდე დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით), რაც ასახავს ბაზრის მიმდინარე შეფასებას ფულის ღირებულებისა დროში და ამ აქტივებისთვის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულისთვის დამახასიათებელ რისკებს.

გაუფასურების ზარალი აღიარდება, თუ აქტივის ან მასთან დაკავშირებული ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება აღემატება მის მოსალოდნელ ანაზღაურებად ღირებულებას.

გაუფასურების ზარალები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებთან მიმართებაში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ნაწილდება თავდაპირველად ნებისმიერი ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფი) გუდვილის საბალანსო ღირებულებაზე და ამცირებს მას და შემდეგ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფი) სხვა აქტივების საბალანსო ღირებულებაზე პროპორციულობის პრინციპით და ამცირებს მას.

ფინანსური ინსტრუმენტები კომპანია იყენებს ფასს 9 ფინანსურ ინსტრუმენტებს, ფინანსური აქტივების, ფინანსური ვალდებულებებისა და სხვა არაფინანსური ერთეულების ყიდვა - გაყიდვის ხელშეკრულებების აღრიცხვისა და შეფასებისათვის.

ფინანსური ინსტრუმენტები - აღიარება და თავდაპირველი აღიარება სავაჭრო მოთხოვნები და გამოშვებული სასესხო ფასიანი ქაღალდები თავდაპირველად აღიარდება წარმოშობის მომენტში. ყველა სხვა ფინანსური აქტივის და ფინანსური ვალდებულების აღიარება თავდაპირველად ხორციელდება გარიგების თარიღისთვის, როდესაც კომპანია ხდება ფინანსური ინსტრუმენტის ხელშემკვერელი მხარე.

ფინანსური აქტივი (გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ის არის სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი საფინანსო კომპონენტის გარეშე) ან ფინანსური ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, დამატებული (თუ აქტივი არ არის სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული) გარიგების ხარჯები, რომლებიც პირდაპირ არის დაკავშირებული მის შესყიდვასთან ან გამოშვებასთან. სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი საფინანსო კომპონენტის გარეშე თავდაპირველად ფასდება გარიგების ფასით.

ფინანსური აქტივები - კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება - თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება ისევე, როგორც ფასდება: ამორტიზებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიციები სავალო ინსტრუმენტებში; სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიციები წილობრივ ინსტრუმენტებში; ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

თავდაპირველი აღიარების შემდგომ ფინანსური აქტივები არ ექვემდებარება რეკლასიფიკაციას, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც კომპანია ცვლის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნეს მოდელს, რა შემთხვევაშიც ყველა ჩართული ფინანსური აქტივი რეკლასიფიცირებულია ბიზნეს მოდელის ცვლილების შემდგომ პირველი საანგარიშგებო პერიოდის პირველივე დღეს.

ფინანსური აქტივი ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოყვანილ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის აქტივების შენახვა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შესაგროვებლად; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირითადი თანხისა და დაუფარავ ძირითადი თანხაზე დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

ინვესტიცია სავალო ინსტრუმენტებში შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემულ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვება და ფინანსური აქტივების გაყიდვა; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირითადი თანხისა და დაუფარავ ძირითადი თანხაზე დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტიციების, რომლებიც არ არის გამიზნული ვაჭრობისთვის, თავდაპირველი აღიარებისას კომპანიას აქვს შეუქცევადი არჩევანის უფლება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახოს ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებაში განხორციელებული შემდგომი ცვლილებები. არჩევანი კეთდება კონკრეტული ინვესტიციების მიხედვით.

ყველა ფინანსური აქტივი, რომელიც არ კლასიფიცირდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როგორც ზემოთ აღნიშნეთ, აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. აღნიშნული მოიცავს ყველა წარმოებულ ფინანსური აქტივს. თავდაპირველი აღიარებისას, „კომპანიას“ შეუქცევადი არჩევანის უფლება აქვს, ფინანსური აქტივი, რომელიც სხვაგვარად აკმაყოფილებს ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასების კრიტერიუმებს, შეაფასოს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ამგვარი კლასიფიკაცია მთლიანად აღმოფხვრის, ამ მნიშვნელოვნად ამცირებს სააღრიცხვო შეუსაბამოებს, რომლებიც სხვაგვარად წარმოიშვებოდა.

ფინანსური აქტივები - ბიზნეს მოდელის შეფასება: კომპანია აფასებს იმ ბიზნეს მოდელის მიზანს, რომლის ფარგლებშიც არის ფლობილი ფინანსური აქტივი პორტფელის დონეზე, რადგან ეს საუკეთესოდ ასახავს ბიზნესის მართვის გზებს და ინფორმაცია მიწოდებულია ხელმძღვანელობისთვის. განხილული ინფორმაცია მოიცავს შემდეგს:

- პორტფელისთვის დადგენილი პოლიტიკები და მიზნები და აღნიშნული პოლიტიკების გამოყენება პრაქტიკაში. აღნიშნული მოიცავს: კონცენტრირებულია თუ არა ხელმძღვანელობის სტრატეგია სახელშეკრულებო საპროცენტო შემოსავლის გამომუშავებაზე, კონკრეტული საპროცენტო განაკვეთის პროფილის შენარჩუნებაზე, ფინანსური აქტივების ხანგრძლივობის ნებისმიერი დაკავშირებული ვალდებულებების ან მოსალოდნელი ფულადი სახსრების გადინებების ხანგრძლივობასთან შესაბამისობაზე, ან აქტივების გაყიდვით ფულადი ნაკადების რეალიზაციაზე.
- როგორ ხდება პორტფელის შედეგების შეფასება და ამ შეფასების კომუნიკაცია კომპანიის ხელმძღვანელობისთვის;
- რისკები, რომლებიც მოქმედებენ ბიზნეს მოდელის (და ამგვარ ბიზნეს მოდელში არსებული ფინანსური აქტივების) მაჩვენებლებზე და როგორ იმართება ამგვარი რისკები;
- როგორ ხდება ბიზნესის ხელმძღვანელების ანაზღაურება - მაგ. ეფუძნება თუ არა ანაზღაურება მართვის ქვეშ არსებული აქტივების სამართლიან ღირებულებას თუ მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს; და
- წინა პერიოდებში ფინანსური აქტივების გაყიდვების სიხშირე, მოცულობა და ვადები, მსგავსი გაყიდვების მიზეზები და მომავალი გაყიდვების საქმიანობასთან დაკავშირებული მოლოდინები.

ფინანსური აქტივების მესამე მხარეებზე გადაცემა გარიგებებში, რომლებიც არ კლასიფიცირდება აღიარების შეწყვეტად არ არის მიჩნეული გაყიდვად ამ მიზნისათვის, კომპანიის აქტივების უწყვეტი აღიარების შესაბამისად.

სავაჭროდ ფლობილი ან მართული ფინანსური აქტივები, რომელთა შედეგები სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე არის შეფასებული, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური აქტივები - შეფასება იმისა წარმოადგენს თუ არა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს:

ამ შეფასების მიზნებისთვის, "ძირითადი თანხა" განისაზღვრება როგორც ფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულება მისი თავდაპირველი აღიარებისას. "პროცენტი" განისაზღვრება როგორც ანაზღაურება ფულის დროითი ღირებულებისა და კონკრეტული დროის პერიოდის განმავლობაში დაუფარავ ძირითად თანხასთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკისთვის და სხვა ძირითადი სასესხო რისკებისთვის და ხარჯებისთვის (ანუ ლიკვიდურობის რისკი და ადმინისტრაციული ხარჯები), ასევე მოიცავს მოგების მარჟას.

იმის შეფასებისას, წარმოადგენს თუ არა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითანხისა და პროცენტის გადახდებს (SPPI კრიტერიუმში), კომპანია ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო პირობებს ითვალისწინებს. აღნიშნული მოიცავს შეფასებას იმისა, მოიცავს თუ არა ფინანსური აქტივი სახელშეკრულებო პირობას, რომელიც შეცვლიდა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ოდენობას და ვადებს, იმგვარად რომ ის აღარ დააკმაყოფილებდა აღნიშნულ პირობას. აღნიშნული შეფასების დროს, კომპანია ითვალისწინებს შემდეგს:

- პირობითი მოვლენები, რომლებიც ფულადი ნაკადების ოდენობას ან ვადებს შეცვლიდნენ;
- პირობები, რომლებმაც შეიძლება კუპონის სახელშეკრულებო განაკვეთი შეცვალონ, მათ შორის ცვლადი განაკვეთის ფუნქციები;
- გადახდილი ავანსის და გახანგრძლივების პირობები; და
- პირობები, რომლებიც ზღუდავს კომპანიის მოთხოვნას ფულად ნაკადებზე კონკრეტული აქტივებიდან (ანუ ფუნქციები რეგრესის უფლების გარეშე).

წინასწარ გადახდის ფუნქცია შეესაბამება მხოლოდ ძირითანხისა და პროცენტის გადახდის კრიტერიუმს, თუ წინასწარ გადახდილი თანხის ოდენობა, არსებითად, წარმოადგენს ძირითანხისა და მიმდინარე ძირითანხაზე დარიცხული პროცენტის დაუფარავ ოდენობებს, რაც შეიძლება მოიცავდეს გონივრულ დამატებით ანაზღაურებას ხელშეკრულების ნაადრევი შეწყვეტისთვის. ამასთანავე, ფინანსური აქტივისთვის რომელიც შემენილია მის სახელშეკრულებო ნომინალურ ღირებულებაზე დისკონტით ან პრემიით, მახასიათებელი, რომელიც იძლევა ან მოითხოვს წინასწარ გადახდას იმ ოდენობით, რომელიც არსებითად ასახავს სახელშეკრულებო ნომინალურ ღირებულებას დამატებული დარიცხული (მაგრამ გადაუხდელო) სახელშეკრულებო პროცენტი (რომელიც შეიძლება ასევე მოიცავდეს გონივრულ დამატებით კომპენსაციას ნაადრევი შეწყვეტისთვის), განიხილება როგორც აღნიშნული კრიტერიუმის შესაბამისი, თუ წინასწარ გადახდის მახასიათებლის სამართლიანი ღირებულება არის არარსებითი თავდაპირველი აღიარებისას.

ფინანსური აქტივები - შემდგომი შეფასება და შემოსულობა და ზარალები;

სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური აქტივები	აღნიშნული აქტივები შემდგომ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით. წმინდა შემოსულობა და ზარალი, ნებისმიერი საპროცენტო ან დივიდენდის შემოსავლის ჩათვლით, აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები	ეს აქტივები შემდგომში შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. ამორტიზებული ღირებულება შემცირებულია გაუფასურების ზარალით. საპროცენტო შემოსავალი, საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი და გაუფასურება აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.
სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებულ ინვესტიციები სავალო ინსტრუმენტებში	აღნიშნული აქტივები შემდგომ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით. ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით დათვლილი საპროცენტო შემოსავალი, საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი და გაუფასურება აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. სხვა წმინდა შემოსულობა და ზარალი აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში. აღიარების შეწყვეტისას, სხვა სრულ შემოსავალში დაგროვილი შემოსულობა და ზარალი მოგებაში ან ზარალში არის რეკლასიფიცირებული.
სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული ინვესტიციები წილობრივ ინსტრუმენტებში	აღნიშნული აქტივები შემდგომ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით. დივიდენდები აღიარდება როგორც შემოსავალი მოგებაში ან ზარალში გარდა შემთხვევებისა, როდესაც დივიდენდი აშკარად წარმოადგენს ინვესტიციის ღირებულების ნაწილის აღდგენას. სხვა წმინდა შემოსულობა და ზარალი აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში და არასოდეს არ არის რეკლასიფიცირებული მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური აქტივები - მოდიფიცირება: თუ ფინანსური აქტივის პირობები მოდიფიცირებულია, კომპანიამ უნდა შეაფასოს არსებითად იცვლება თუ არა მოდიფიცირებული აქტივისგან წარმოშობილი ფულადი ნაკადები. თუ ფულად ნაკადებში არსებითი ცვლილებაა (ეგრეთ წოდებული „არსებითი მოდიფიცირება“), მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შემთხვევაში, თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარება წყდება და ახალი ფინანსური აქტივი აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით.

კომპანია ახორციელებს მოცემული მოდიფიცირების არსებითობის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ შეფასებას, ანუ არსებითად განსხვავდება თუ არა საწყისი ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მოდიფიცირებული ან ჩანაცვლებული ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადებისგან. კომპანია აფასებს არსებითია თუ არა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით, მოცემული თანმიმდევრობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. თუ ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავდება, მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შეფასების გაკეთების დროს კომპანია ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის დროს გამოყენებული პრინციპების ანალოგიური პრინციპებით ხელმძღვანელობს.

კომპანია ასკვნის, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ცვლილება ფინანსური აქტივის ვალუტაში;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;
- ცვლილებები ფინანსური აქტივის პირობებში, რომლებიც იწვევს შეუსაბამობას „მხოლოდ ძირითანისა და პროცენტის დაფარვის“ კრიტერიუმთან (კონვერტაციის პირობის დამატება).

თუ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, მოდიფიცირებული აქტივისგან მიღებული ფულადი ნაკადები, არ არის არსებითად შეცვლილი, მაშინ მოდიფიცირების შედეგად ფინანსური აქტივის აღიარება არ წყდება. ამ შემთხვევაში, კომპანია ხელახლა ანგარიშობს ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას და მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას წარმოქმნილ თანხას აღრიცხავს როგორც მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს მოგებაში ან ზარალში. ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ხელახლა ითვლება როგორც შეცვლილი ან მოდიფიცირებული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულება, რომელიც დისკონტირდება აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულებას და არის ამორტიზებული მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის დარჩენილი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

ფინანსური აქტივები- აღიარების შეწყვეტა: კომპანია წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას, როდესაც ფინანსური აქტივიდან მიღებულ სახელშეკრულებო უფლებებს ფულად ნაკადებზე გასდის ვადა, ან ის გადასცემს გარიგებიდან მისაღებ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებზე უფლებებს, გარიგებაში რომელშიც ფინანსური აქტივის ფლობის თითქმის ყველა რისკი და ანაზღაურება არის გადაცემული, ან როდესაც კომპანია არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ რისკებს და ანაზღაურებებს და კომპანია არ ინარჩუნებს ფინანსურ აქტივზე უფლებებს.

კომპანია დებს გარიგებებს, რომლითაც ის გადასცემს მისი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ აქტივებს, მაგრამ ინარჩუნებს გადაცემულ აქტივებთან დაკავშირებულ ყველა ან თითქმის ყველა რისკს და ანაზღაურებას. ასეთ შემთხვევებში, გადაცემული აქტივის აღიარება არ წყდება.

ფინანსური აქტივები - გაუფასურება: კომპანია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის ზარალის რეზერვებს აღიარებს:

- ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე;
- სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებულ ინვესტიციებზე სავალო ინსტრუმენტებში; და

კომპანია აფასებს ზარალის რეზერვებს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით, შემდეგი შემთხვევების გარდა, როდესაც ფასდება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით:

- სასესხო ფასიანი ქაღალდები, რომლებსაც საანგარიშგებო თარიღისთვის აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი; და
- სხვა სასესხო ფასიანი ქაღალდები და საბანკო ნაშთები, რომელთათვისაც საკრედიტო რისკი (ანუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობა) არსებითად არ გაზრდილა თავდაპირველი აღიარების შემდგომ.

ზარალის რეზერვები სავაჭრო მოთხოვნებზე ყოველთვის ფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით.

- ფინანსურ აქტივზე თავდაპირველად აღიარებული საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდის დასადგენად და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისას, კომპანია ითვალისწინებს გონივრულ და დასაბუთებულ ინფორმაციას, რომელიც შესაბამისია და ხელმისაწვდომი ზედმეტი ხარჯებისა და ძალისხმევის გაწევის გარეშე. ეს მოიცავს როგორც ხარისხობრივ ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და ანალიზს, კომპანიის წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, ინფორმირებული საკრედიტო შეფასების და წინდახედულობის პრინციპის გათვალისწინებით.

კომპანია ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდად მიიჩნევს, როდესაც მას 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება აქვს.

კომპანია ფინანსურ აქტივს მიიჩნევს დეფოლტირებულად მაშინ, როდესაც:

- არ არის სავარაუდო, რომ მსესხებელი სრულად დაფარავს თავის საკრედიტო ვალდებულებებს კომპანიის მიმართ, კომპანიის მიერ სესხის უზრუნველყოფის რეალიზაციის გარეშე (ესეთის არსებობის შემთხვევაში); ან
- ფინანსური აქტივი 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებულია;

არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომელიც წარმოიშობა ნებისმიერი შესაძლო დეფოლტის შემთხვევებისგან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

- 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ის ნაწილი, რომელიც წარმოიშობა საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში მომხდარი დეფოლტის შემთხვევებისგან (ან უფრო მოკლე ვადაში თუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოხმარების ვადა 12 თვეზე ნაკლებია).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას გამოყენებული მაქსიმალური პერიოდი შეესაბამება მაქსიმალურ სახელშეკრულებო პერიოდს რომლის განმავლობაშიც კომპანია ექვემდებარება საკრედიტო რისკს.

ფინანსური აქტივები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალების შეფასება: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის საკრედიტო ზარალების ალბათობით შეწონილი შეფასება. საკრედიტო ზარალი ფასდება ყველა ფულადი დანაკლისის მიმდინარე ღირებულებით (ანუ სხვაობა საწარმოდან ხელშეკრულების მიხედვით მიღებულ ფულად ნაკადებსა და მოსალოდნელ მისაღებ ფულად ნაკადებს შორის). მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დისკონტირდება ფინანსური აქტივის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

ფინანსური აქტივები - საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური აქტივები: ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის, კომპანია აფასებს გაუფასურდა თუ არა საკრედიტო რისკით ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები და სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული სასესხო ფასიანი ქაღალდები. ფინანსური აქტივი „გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით“, როდესაც ფინანსური აქტივის სამომავლო ფულად ნაკადებზე საზიანო გავლენის მქონე ერთ ან მეტ მოვლენას ჰქონდა ადგილი.

მტკიცებულება იმისა, რომ ფინანსური აქტივი გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით, მოიცავს შემდეგ დაკვირვებად მონაცემებს:

- ემიტენტის ან მსესხებლის არსებითი ფინანსური სირთულეები;
- ხელშეკრულების დარღვევა, მაგალითად დეფოლტი ან 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება;
- კომპანიის მიერ წინსწრების ან სესხის რესტრუქტურისა იმ პირობებით, რომლებსაც კომპანია სხვა შემთხვევაში არ განიხილავდა;
- მოსალოდნელია მსესხებლის გაკოტრება ან სხვა ფინანსური რეორგანიზაცია; ან
- ფინანსური სირთულეების გამო უზრუნველყოფის აქტიური ბაზრის გაქრობა.

ფინანსური აქტივები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის ასახვა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების ზარალის რეზერვები გამოიქვეყნება აქტივების მთლიანი საბალანსო ღირებულებიდან. სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული სასესხო ფასიანი ქაღალდებისათვის, ზარალის რეზერვი დარიცხულია მოგებაზე ან ზარალზე და აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში.

ფინანსური აქტივები - ჩამოწერა: ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ჩამოწერილია, როდესაც კომპანიას აღარ აქვს მისი მთლიანობაში ან ნაწილობრივ ამოღების გონივრული მოლოდინი. ინდივიდუალური კლიენტების შემთხვევაში როდესაც ფინანსური აქტივი 180 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებულია, კომპანია იყენებს მთლიანი საბალანსო ღირებულების ჩამოწერის პოლიტიკას, მსგავსი აქტივების ამოღების წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით. კორპორატიული კლიენტებისთვის, კომპანია ინდივიდუალურად აფასებს ჩამოსაწერ ოდენობას და ვადებს, იმის მიხედვით არსებობს თუ არა გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ მოხერხდება თანხის ამოღება. კომპანია აღარ ელის მნიშვნელოვანი ოდენობის ამოღებას ჩამოწერილი თანხიდან. თუმცა, ჩამოწერილი ფინანსური აქტივები შეიძლება კიდევ დაექვემდებაროს აღსრულების მცდელობას კომპანიის მხრიდან ვადაგასული თანხების ამოღების პროცედურების შესაბამისად.

ფინანსური ვალდებულებები - კლასიფიკაცია, შემდგომი შეფასება და შემოსულობა და ზარალი

ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირდება ისევე როგორც ფასდება - ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ფინანსური ვალდებულება კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ის არის სავაჭროდ გამიზნული, წარმოებულია ან გამიზნულია ესეთად პირველადი აღიარებისას. სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და წმინდა ამონაგებით და ზარალით, ნებისმიერი საპროცენტო ხარჯის ჩათვლით, და აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. სხვა ფინანსური ვალდებულებები შემდგომ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. საპროცენტო ხარჯი და საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობები და ზარალები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი ასევე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

კომპანიას აქვს ფიქსირებულგანაკვეთიანი საბანკო სესხები, რომლებისთვისაც ბანკებს აქვთ საპროცენტო განაკვეთის გადახედვის შესაძლებლობა ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ძირითადი განაკვეთის ცვლილების შესაბამისად. კომპანიას აქვს შესაძლებლობა რომ, ან მიიღოს გადახდილი განაკვეთი, ან დაფაროს სესხი ნომინალური ღირებულებით, ჯარიმის გადახდის გარეშე. კომპანია აღნიშნულ სესხებს არსებითად მცურავი საპროცენტო განაკვეთის მქონე სესხებად მიიჩნევს.

ფინანსური ვალდებულებები - მოდიფიცირება კომპანია წყვეტს ფინანსურ ვალდებულების აღიარებას, როდესაც მოდიფიცირებულია მისი პირობები და არსებითად განსხვავდება მოდიფიცირებული ვალდებულებისგან მიღებული ფულადი ნაკადები. ამ შემთხვევაში, ახალი მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ფინანსური ვალდებულება აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით. სხვაობა აღიარებაშეწყვეტილი ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და ახალ მოდიფიცირებულ პირობებთან ფინანსურ ვალდებულებას შორის აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

თუ მოდიფიცირება (ან გაცვლა) არ იწვევს ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტას, კომპანია იყენებს ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას გამოყენებულ სააღრიცხვო პოლიტიკას. როდესაც მოდიფიცირება არ იწვევს ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტას, კომპანია აღიარებს ესეთი მოდიფიცირებიდან (ან გაცვლიდან) წარმოშობილ, ფინანსური ვალდებულების ამორტიზებული ღირებულების ნებისმიერ კორექტირებას, მოგებაში ან ზარალში, მოდიფიცირების (ან გაცვლის) თარიღში.

ცვლილებები არსებული ფინანსური ვალდებულებების ფულად ნაკადებში არ მიიჩნევა მოდიფიცირებად, თუ ისინი წარმოიშვა არსებული სახელშეკრულებო პირობებიდან, მაგალითად ბანკის მიერ განხორციელებული ცვლილებები ფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთში სებ-ს მიერ განხორციელებული საკვანძო განაკვეთების ცვლილების გამო, თუ სასესხო ხელშეკრულება აძლევს ბანკს ამის საშუალებას და კომპანიას აქვს საშუალება მიიღოს შეცვლილი განაკვეთი ან დაფაროს სესხი მისი ნომინალური ღირებულებით ჯარიმის გადახდის გარეშე. საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებისას არსებული საბაზრო განაკვეთის შესაბამისად, „კომპანია“ ხელმძღვანელობს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს ნიშნავს, რომ შესაბამისად იცვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთიც.

კომპანია აფასებს არსებითა თუ არა მოდიფიცირება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. კომპანია ასკვნის, რომ მოდიფიცირება არსებითაა შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ცვლილება ფინანსური ვალდებულების ვალუტაში;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;
- კონვერტაციის პირობის დამატება;
- ფინანსური ვალდებულების სუბორდინაციის ცვლილება.

რაოდენობრივი შეფასებისას მნიშვნელოვნად იცვლება პირობები თუ ახალი პირობების მიხედვით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულება, წმინდად გადახდილი/მიღებული თანხების (დისკონტირებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით) ჩათვლით, მინიმუმ 10%-ით განსხვავდება საწყისი ფინანსური ვალდებულებიდან წარმოქმნილი ნარჩენი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულებისგან. თუ სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა ან პირობების მოდიფიცირება მიჩნეულია ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან გადასახადი აღიარებულია ვალის დაფარვიდან მიღებულ მოგებასა ან ზარალში. თუ გაცვლა ან მოდიფიცირება არ არის მიჩნეული ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზებულია მოდიფიცირებული ვალდებულების ნარჩენი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

ფინანსური ვალდებულებები - აღიარების შეწყვეტა: კომპანია წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როდესაც მის სახელშეკრულებო ვალდებულებები სრულდება, უქმდება ან ვადა გასდის. კომპანია ასევე წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როცა მისი პირობები არის მოდიფიცირებული და მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულებიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად განსხვავდება, რა შემთხვევაშიც მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ახალი ფინანსური ვალდებულება აღიარდება მისი სამართლიანი ღირებულებით.

ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, გაუქმებულ საბალანსო ღირებულებას შორის და გადახდილ თანხას შორის სხვაობა (ნებისმიერი გადაცემული არაფულადი აქტივების და ნაკისრი ვალდებულებების ჩათვლით) აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა. ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები შეიძლება იყოს ურთიერთგადაფარული და წმინდა ოდენობა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, როდესაც კომპანიას აქვს იურიდიული აღსრულების უფლება, რომ ურთიერთგადაფაროს ეს ოდენობები და ის აპირებს მათ დაკმაყოფილებას წმინდა თანხის საფუძველზე ან აქტივის გაყიდვით იმავდროულად დააკმაყოფილოს ვალდებულება. კომპანიას ამჟამად აქვს ურთიერთგადაფარვის იურიდიულად აღსრულებადი უფლება, რომელიც არ არის დამოკიდებული მომავალ მოვლენაზე და აღსრულებადია როგორც საქმიანობის ჩვეულებრივი მიმდინარეობისას ასევე კომპანიის და მისი ყველა კონტრაქტის დეფოლტის, გადახდისუუნარობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

იჯარები - როგორც მეიჯარე. საიჯარო კომპონენტის შემცველი ხელშეკრულების დადების ან მისი ცვლილების დროს, კომპანია ხელშეკრულებაში მოცემულ ანაზღაურებას თითოეულ საიჯარო კომპონენტზე ანაწილებს, მათი შესაბამისი, განცალკევებული ფასის მიხედვით.

როდესაც კომპანია მეიჯარეს სახით მოქმედებს, ის იჯარის დაწყებისას განსაზღვრავს იჯარა ფინანსურ იჯარას წარმოადგენს თუ საოპერაციო იჯარას.

თითოეული იჯარის კლასიფიკაციისთვის, კომპანია ახორციელებს ზოგად შეფასებას იმისა, გადასცემს თუ არა იჯარა შესაბამისი აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკსა და ანაზღაურებას. თუ კი, მაშინ იჯარა ფინანსური იჯარის სახით კლასიფიცირდება; თუ არა, მაშინ საოპერაციო იჯარის სახით. აღნიშნული შეფასების ნაწილის სახით, კომპანიამ გაითვალისწინა გარკვეული მაჩვენებლები, მაგალითად იყო თუ არა იჯარა აქტივის ეკონომიკური სასიცოცხლო ვადის ძირითადი ნაწილისთვის.

თუ გარიგება შეიცავს საიჯარო და არა-საიჯარო კომპონენტებს, მაშინ კომპანია ხელშეკრულებაში მოცემული ანაზღაურების გასანაწილებლად იყენებს ფასს 15-ს.

კომპანია საოპერაციო იჯარების ფარგლებში მიღებულ საიჯარო გადახდებს აღიარებს შემოსავლის სახით წრფივი მეთოდის გამოყენებით, იჯარის ვადის მანძილზე, „საიჯარო შემოსავლის“ კატეგორიაში.

ხელშეკრულების დადებისას, კომპანია განსაზღვრავს არის თუ არა ან მოიცავს თუ არა აღნიშნული ხელშეკრულება იჯარას. ხელშეკრულება არის ან შეიცავს იჯარას თუ ის გადასცემს კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას დროის გარკვეული პერიოდით გარკვეული ანაზღაურების სანაცვლოდ. იმის შესაფასებლად გადასცემს თუ არა ხელშეკრულება კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას, კომპანია ფასს 16-ის იჯარის განმარტებას იყენებს. წინამდებარე პოლიტიკა გამოიყენება ხელშეკრულებებზე რომლებიც დადებულია 2019 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდგომ.

გაურკვეველი საგადასახადო პოზიციები. კომპანიის გაურკვეველი საგადასახადო პოზიციები ხელახლა ფასდება ხელმძღვანელობის მიერ თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს. ვალდებულებები აღირიცხება მოგების გადასახადის იმ პოზიციებისთვის, რომლებიც ხელმძღვანელობის მიერ განისაზღვრება, როგორც უფრო სავარაუდო, რომ გამოიწვევს დამატებითი გადასახადების დაკისრებას, თუ საგადასახადო ორგანოები გაასაჩივრებენ აღნიშნულ პოზიციებს. შეფასება დაფუძნებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის მიღებულ ან არსებითად მიღებულ საგადასახადო კანონმდებლობის ინტერპრეტაციაზე, ასევე ასეთ საკითხებზე სასამართლოს ან სხვა ცნობილ გადაწყვეტილებებზე. ჯარიმებთან, პროცენტებსა და გადასახადებთან (მოგების გადასახადის გარდა) დაკავშირებული ვალდებულებები ხელმძღვანელობის მიერ აღირიცხება საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ვალდებულებების დასაფარად საჭირო ხარჯების საუკეთესო შეფასების საფუძველზე. კორექტირება გაურკვეველი მოგების გადასახადის პოზიციებისთვის, პროცენტისა და ჯარიმების გარდა, აღირიცხება მოგების გადასახადის ხარჯებში.

დამატებული ღირებულების გადასახადი. გაყიდვებთან დაკავშირებული დღგ უნდა იქნეს გადახდილი საგადასახადო ორგანოებისთვის შემდეგიდან ყველაზე ადრეულის დადგომისას: ა) მომხმარებლებისგან მოთხოვნების შეგროვება ან ბ) საქონლის ან მომსახურების მომხმარებლებისთვის მიწოდება. შესყიდვებთან დაკავშირებული დღგ, როგორც წესი ანაზღაურებადია გაყიდვებთან დაკავშირებული დღგ-ს საპირწონედ, დღგ-ს ანგარიშფაქტურის მიღების შემდეგ. საგადასახადო ორგანოების მიერ ნებადართულია დღგ-ს წმინდა საფუძველზე დაფარვა. ძირითადი საშუალებების შეძენასთან დაკავშირებული დღგ გადავადებულია 5-დან 10 წლამდე საწარმოებისთვის, რომელთაც 20%-ზე მეტი დღგ-სგან გათავისუფლებული ბრუნვა აქვთ.

მარაგები მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესი თანხით. მარაგების თვითღირებულება გამოიანგარიშება საშუალო შეწონილის პრინციპის საფუძველზე და მოიცავს დანახარჯებს მარაგების შეძენაზე, წარმოებაზე ან დამუშავებაზე და მათი ადგილზე მიწოდებასა და სამუშაო მდგომარეობაში მოსაყვანად საჭირო სხვა ხარჯებს. ძირითადი საშუალებების ყოველდღიური მოვლა-შენახვისთვის აუცილებელი მარაგების ღირებულება გაწევისთანავე აისახება მოგებაში ან ზარალში.

საქმიანობის ჩვეულებრივად მიმდინარეობის პირობებში, წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება წარმოადგენს მოსალოდნელ სარეალიზაციო ღირებულებას, გამოკლებული სავარაუდო დასრულების და გაყიდვის ხარჯები.

გადახდილი ავანსები. გადახდილი ავანსები აღირიცხება თვითღირებულებით, გაუფასურების რეზერვის გამოკლებით. გადახდილი ავანსი კლასიფიცირდება როგორც გრძელვადიანი, როდესაც მოსალოდნელია, რომ ავანსთან დაკავშირებული საქონელი ან მომსახურება მიღებული იქნება 1 წლის შემდეგ, ან როდესაც გადახდილი ავანსი უკავშირდება აქტივს, რომელიც თვითონ იქნება კლასიფიცირებული, როგორც გრძელვადიანი თავდაპირველი აღიარებისას. აქტივების შეძენისთვის გადახდილი ავანსები გადაცემულია აქტივის საბალანსო ღირებულებაზე მაშინ, როდესაც კომპანია მოიპოვებს კონტროლს აქტივზე და სავარაუდოა, რომ აქტივთან დაკავშირებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელი შემოედინება კომპანიაში. სხვა გადახდილი ავანსები ჩამოიწერება მოგებაში ან ზარალში მაშინ, როდესაც გადახდილი ავანსთან დაკავშირებული საქონელი ან მომსახურება იქნება მიღებული. თუ არსებობს მინიშნება იმისა, რომ გადახდილი ავანსთან დაკავშირებული აქტივები, საქონელი ან მომსახურება არ იქნება მიღებული, მაშინ გადახდილი ავანსის საბალანსო ღირებულება ჩამოიწერება შესაბამისად და შესაბამისი გაუფასურების ზარალი წლის მოგებაში ან ზარალში აღიარდება.

განთავსებული კაპიტალი ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირდება კაპიტალის სახით. დამატებითი ხარჯები, რომლებიც პირდაპირ არის მიკუთვნებადი ახალი აქციების გამოშვებაზე წარდგენილია, როგორც გამოქვითვა შემოსულობებიდან, გადასახადების გამოკლებით. მიღებული ანაზღაურების სამართლიანი ღირებულების ნებისმიერი მეტობა გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე აღირიცხება საემისიო შემოსავლის სახით, კაპიტალში.

დივიდენდები დივიდენდები აღირიცხება როგორც ვალდებულება და აკლდება კაპიტალს, მათი გამოცხადებისა და დამტკიცების პერიოდში.

ანარიცხები ვალდებულებებისა და დარიცხვებისთვის. ანარიცხების აღიარება ხდება, როცა ჯგუფს აქვს სანდოდ შეფასებადი, სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება წარსულში მომხდარი მოვლენის შედეგად და სავარაუდოა, რომ ვალდებულებების დაფარვას დასჭირდება ეკონომიკური სარგებლის გადინება. ანარიცხები განისაზღვრება მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების გადასახადებამდე არსებული განაკვეთით დისკონტირებით, რაც ასახავს ფულის დროით ღირებულების და, ვალდებულებებისთვის დამახასიათებელი რისკების მიმდინარე საბაზრო შეფასებებს. დისკონტის პოზიციის დახურვა აღიარდება ფინანსური ხარჯის სახით.

გადასახადები და მოსაკრებლები, როგორცაა გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა ან მარეგულირებელი მოსაკრებლები, რომლებიც დაფუძნებულია გადახდის ვალდებულების წარმოშობამდე არსებულ პერიოდთან დაკავშირებულ ინფორმაციაზე, აღიარდება ვალდებულების სახით, როდესაც დგება გადასახადის გადახდის გამომწვევი დამავალდებულებელი მოვლენა, როგორც ეს განსაზღვრულია კანონმდებლობით, გადასახადის გადახდის ვალდებულების წარმოშობასთან დაკავშირებით. თუ გადასახადი გადახდილია დამავალდებულებელი მოვლენის დადგომამდე, იგი აღიარდება, როგორც წინასწარი გადახდა.

შემოსავლის აღიარება. “შემოსავალში” იგულისხმება შემოსავალი, რომელიც წარმოიქმნება კომპანიის ჩვეულებრივი საქმიანობის მიმდინარეობისას. შემოსავალი აღიარდება გარიგების ფასის ოდენობით. გარიგების ფასი არის ანაზღაურების ის ოდენობა, რომლის მიღებასაც კომპანია მოელის დაპირებულ საქონელზე ან მომსახურებაზე მომხმარებლისთვის კონტროლის გადაცემის სანაცვლოდ, მესამე მხარეების სახელით შეგროვებული თანხების გამოკლებით.

შემოსავალი აღირიცხება ფასდაკლებების, შემოსავლებისა და დამატებული ღირებულების გადასახადის გამოკლებით.

მომსახურების გაყიდვა – ელექტროენერგიის გადაცემა. ელექტროენერგიის გადაცემის ტარიფები დაფუძნებულია კომპანიის ხაზებით გადაცემული ელექტროენერგიის ოდენობასა და შესაბამის ფიქსირებულ ტარიფზე. მომსახურების გაწევიდან მიღებული შემოსავალი აღირიცხება იმ სააღრიცხვო პერიოდში, რომელშიც გაწეულია მომსახურება. მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებულ შემოსავალთან დაკავშირებული შესასრულებელი ვალდებულებები მიჩნეულია, როგორც დაკმაყოფილებული დროის პერიოდის განმავლობაში, ვინაიდან მომხმარებელი თანადროულად იღებს და იყენებს სარგებელს. მომხმარებლისთვის ინვოისები გამოიწერება ყოველთვიურად, ხოლო ანაზღაურება გადასახდელია ინვოისის გამოწერისთანავე. საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის გადაწყვეტილებით, მომსახურების მიწოდება 2021 წლის 1 ივლისიდან შეწყდა.

სარემონტო და ტექნიკური მომსახურების გაწევიდან მიღებული შემოსავალი კომპანია მომსახურებას ცვლადი ფასის ხელშეკრულების ფარგლებში გასწევს. კომპანია გადასცემს კონტროლს მომსახურებაზე დროის განმავლობაში და შესაბამისად, აკმაყოფილებს შესასრულებელ ვალდებულებას დროის განმავლობაში, შემოსავალი მომსახურების გაწევიდან აღიარდება იმ საანგარიშგებო პერიოდში, როდესაც ხდება მომსახურების გაწევა. ფიქსირებული ფასის ხელშეკრულებების შემთხვევაში, შემოსავალი აღირიცხება საანგარიშგებო პერიოდის დასრულებამდე ფაქტობრივად გაწეული მომსახურების საფუძველზე.

მომხმარებელი თანადროულად იღებს და მოიხმარს კომპანიის საქმიანობიდან მიღებულ სარგებელს, კომპანიის საქმიანობის მიმდინარეობასთან ერთად.

კომპანია დროთა განმავლობაში შესასრულებელი ვალდებულების სრული შესრულების პროგრესს ამოსავალი მონაცემების მეთოდის გამოყენებით აფასებს. ამოსავალი მონაცემების მეთოდები შემოსავლის აღიარებას ახდენს კომპანიის მიერ შესასრულებელი ვალდებულების შესრულებაზე გაწეული ძალისხმევის ან ხარჯების საფუძველზე, აღნიშნული შესასრულებელი ვალდებულების შესასრულებლად საჭირო ხარჯების მთლიან მოსალოდნელ ოდენობასთან მიმართებაში. საწარმოს ძალისხმევა ან ხარჯები თანაბრად არის განაწილებული საქმიანობის მთლიანი პერიოდის განმავლობაში, ამიტომ კომპანია შემოსავალს წრფივი მეთოდის მიხედვით აღიარებს.

იმ შემთხვევაში, თუ ხელშეკრულებები რამდენიმე შესასრულებელ ვალდებულებას მოიცავს, გარიგების ფასი ნაწილდება თითოეული ცალკეულ შესასრულებელ ვალდებულებაზე ცალკეული გაყიდვის ფასების მიხედვით. იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნული მაჩვენებლები პირდაპირ დაკვირვებადი არ არის, ისინი შეფასებულია მოსალოდნელ თვითღირებულებას დამატებული მარჟის ან ნარჩენი ღირებულების მეთოდის საფუძველზე. ხელშეკრულება მოიცავს ორ შესასრულებელ ვალდებულებას: საოპერაციო იჯარას, რომელიც ფასს 16-ის მოქმედების სფეროშია და რემონტსა და ტექნიკური მომსახურებას.

ვინაიდან აღნიშნული არ არის პირდაპირ დაკვირვებადი, კომპანია აფასებს განცალკევებულ გასაყიდ ფასს ისეთი ოდენობით, რომელიც გამოიწვევს გარიგების ფასის განაწილებას თითოეული შესასრულებელ ვალდებულებაზე (ან ცალკეულ საქონელზე ან მომსახურებაზე) იმ ოდენობით, რომელიც ასახავს ანაზღაურების ოდენობას, რომლის მიღებასაც საწარმო მოელის დაპირებული საქონლის ან მომსახურების მომხმარებლისთვის გადაცემის სანაცვლოდ. გარიგების ფასი საოპერაციო იჯარის მიხედვით ნაწილდება თვითღირებულებას დამატებული მარჟის მეთოდის მიხედვით.

საფინანსო კომპონენტები კომპანია არ მოელის, რომ ექნება ისეთი ხელშეკრულებები, რომელშიც დაპირებული მომსახურების მომხმარებლისთვის გადაცემასა და მომხმარებლის მიერ გადახდის განხორციელებას შორის პერიოდი 1 წელს გადააჭარბებს. შედეგად, კომპანია არ აკორექტირებს არცერთ გარიგების ფასს ფულის დროითი ღირებულების მიხედვით.

ფინანსური შემოსავალი და ხარჯები: კომპანიის ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

- საპროცენტო ხარჯი;
- საპროცენტო შემოსავალი ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე;
- უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებზე.

საპროცენტო შემოსავალი ან ხარჯი აღიარდება ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით.

„ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი“ არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ადისკონტირებს სავარაუდო სამომავლო ფულად გადახდებს ან შემოსულობებს ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის მიხედვით:

- ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე; ან
- ფინანსური ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებაზე;

საპროცენტო შემოსავლისა და ხარჯის გამოთვლისას, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი გამოიყენება აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე (როდესაც აქტივი არ არის გაუფასურებული საკრედიტო რისკით) ან ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებაზე. თუმცა, ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც თავდაპირველი აღიარების შემდგომ გაუფასურდა საკრედიტო რისკით, საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე გამოყენებით. თუ აქტივი აღარ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, მაშინ საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლა უბრუნდება მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე დათვლის მეთოდს. უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით მიღებული სარგებელი ან ზარალი აღირიცხება წმინდა საფუძველზე, როგორც ფინანსური შემოსავალი ან ფინანსური ხარჯი, იმის გათვალისწინებით თუ სად აქვს ადგილი უცხოური ვალუტის მოძრაობას - წმინდა ამონაგების თუ წმინდა ზარალის პოზიციაში.

დასაქმებულთა გასამრჯელოები დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები ფასდება არადისკონტირებულ საფუძველზე და ხარჯად აღირიცხება შესაბამისი მომსახურების გაწევისას. ვალდებულება აღიარდება იმ ოდენობით, რომლის გადახდაც მოსალოდნელია მოკლევადიანი ფულადი ბონუსის ფარგლებში, თუ კომპანიას ექნება მიმდინარე სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება გადაიხადოს ეს თანხა დაქირავებული პირის მიერ წარსულში გაწეული მომსახურების შედეგად და როდესაც ამგვარი ვალდებულება საიმედოდ შეიძლება იყოს შეფასებული.

ფინანსური ანგარიშგების კორექტირება მისი გამოშვების შემდეგ. წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში გამოშვების შემდეგ ნებისმიერი ცვლილების შეტანა მოითხოვს კომპანიის ხელმძღვანელობის დამტკიცებას, რომელმაც გამოსაშვებად დაამტკიცა აღნიშნული ფინანსური ანგარიშგება.

4 კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები და მსჯელობები სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებისას

ფასს აღრიცხვის სტანდარტების შესაბამისი ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს მსჯელობებს, შეფასებებსა და დაშვებებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებაზე და წარმოადგენილი აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების ოდენობებზე. ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს აღნიშნული შეფასებებისგან.

შეფასებების და ძირითადი დაშვებების გადახედვა მუდმივად ხორციელდება. სააღრიცხვო შეფასებების გადახედვის შედეგად გამოწვეული ცვლილებები, აღიარდება იმ პერიოდში, რომელშიც მოხდა მათი გადახედვა და ნებისმიერ შემდგომ პერიოდში, რომელზეც მათ ექნებათ გავლენა.

ინფორმაცია იმ სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებასთან დაკავშირებული კრიტიკული მსჯელობების შესახებ, რომლებსაც ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე, განსაზღვრულია შემდეგ შენიშვნებში:

- შენიშვნები 12 და 7 - იჯარები - როგორც მეიჯარე. ხელმძღვანელობა იყენებს მსჯელობას იმის დასადგენად, გადაეცემათ თუ არა კონტრაქტებს იჯარით აღებული აქტივების (სადაც კომპანია არის მეიჯარე) საკუთრებასთან დაკავშირებული პრაქტიკულად ყველა მნიშვნელოვანი რისკი და სარგებელი, კერძოდ, რომელი რისკები და სარგებელია ყველაზე მნიშვნელოვანი და რა წარმოადგენს პრაქტიკულად ყველა რისკსა და სარგებელს.

ხელმძღვანელობის შეფასებით, კომპანიის მიერ იჯარით გაცემული აქტივი, რომელიც წარმოადგენს მაღალი ძაბვის ელექტროგადამცემ ხაზებს, არის ბასს 16-ის, „ძირითადი საშუალებების“, მოქმედების სფეროში და არა ბასს 40-ის, „საინვესტიციო ქონება“-ის მოქმედების სფეროში. აღნიშნული შეფასებისას, ხელმძღვანელობა ითვალისწინებს ბიზნეს მოდელს, მათ შორის საიჯარო შემოსავლის ცვალებადობას და იმ ფაქტს, რომ შენობის განსაზღვრება მსჯელობის საგანს წარმოადგენს. ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ იჯარით გაცემული აქტივები არ კლასიფიცირდება როგორც მიწა ან შენობა და ხელშეკრულების პირობები მიუთითებს, რომ კომპანია არის მეიჯარე აღნიშნულ გარიგებაში და გარიგება უნდა აღირიცხოს ფასს 16-ის შესაბამისად.

მნიშვნელოვანი მსჯელობაა საჭირო იმის დასადგენად, ხელშეკრულება საფინანსო თუ საოპერაციო იჯარას წარმოადგენს. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ იჯარის ვადა განუსაზღვრელია და რომ შესაძლებელია იჯარის გაუქმება კომპანიის ან სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ (სსე) კონტროლს მიღმა არსებულ გარემოებებში. გარდა ამისა, საიჯარო გადასახადები არის ფიქსირებული იჯარის პირველი 5 წლის განმავლობაში. აღნიშნული პერიოდის შემდეგ, ფასს შეცვლის სემეკი (მარეგულირებელი) რეგულირებად აქტივების ბაზაზე ბაზრის შემოსავლიანობის ასახვის მიზნით. გარდა ამისა, კომპანიას შეუძლია მოითხოვოს საიჯარო გადახდების გაზრდა პირველი 5 წლის განმავლობაში, თუ ბაზრის პირობებში მნიშვნელოვანი ცვლილებები აღინიშნება. ასევე შესაძლებელია, რომ 5 წლის შემდეგ მარეგულირებელმა მთლიანად შეცვალოს ტარიფის/საიჯარო გადახდების დადგენის მოდელი. ყოველივე ამის გათვალისწინებით, საიჯარო გადახდები არის ცვალებადი, რაც მიუთითებს იმაზე, რომ პრაქტიკულად ყველა რისკი და სარგებელი არ არის გადაცემული კომპანიიდან სემეკზე, როგორც ამას ფასს 16-ის 62-ე პუნქტი მოითხოვს: „იჯარა კლასიფიცირდება ფინანსურ იჯარად, თუ იგი გულისხმობს საიჯარო აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული პრაქტიკულად ყველა რისკისა და სარგებლის გადაცემას“. „იჯარა კლასიფიცირდება საოპერაციო იჯარად, თუ იგი არ გულისხმობს საიჯარო აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული პრაქტიკულად ყველა რისკისა და სარგებლის გადაცემას.“ საიჯარო გადახდების ცვალებადობა იმის ძლიერი მაჩვენებელია, რომ ხელშეკრულება არ არის ფინანსური იჯარა, არამედ საოპერაციო იჯარა.

- შენიშვნები 7 და 3 - ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადები;

ხელმძღვანელობის აზრით, არ არსებობს მსჯელობებთან, დაშვებებსა და შეფასებებთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობები, რომლებიც მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში არსებითი ცვლილებების გამოწვევის მნიშვნელოვან რისკს ატარებენ.

სამართლიანი ღირებულებების შეფასება

აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას, კომპანია შეძლებისდაგვარად იყენებს ბაზრის დაკვირვებად მონაცემებს. სამართლიანი ღირებულება, შეფასების ტექნიკაში გამოყენებულ მონაცემებზე დაყრდნობით, იყოფა სამართლიანი ღირებულების იერარქიის შემდეგ დონეებად:

- დონე 1: აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (დაუკორექტირებელი) იდენტური აქტივებისა ან ვალდებულებებისთვის.
- დონე 2: ამოსავალი მონაცემები აქტივისა ან ვალდებულებისთვის, გარდა კოტირებული ფასებისა, რომლებიც შეტანილია 1-ელ დონეში, და რომლებიც ემპირიულია პირდაპირ (მაგ. ფასები) ან არაპირდაპირ (მაგ. ფასებისგან წარმოებული).
- დონე 3: ამოსავალი მონაცემები აქტივისა ან ვალდებულებისთვის, რომლებიც არ ეფუძნება დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს (არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები).

თუ აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემების კატეგორიებად დაყოფა შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების იერარქიის სხვადასხვა დონის ფარგლებში, მთლიანად სამართლიანი ღირებულების შეფასება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის იმავე დონეს მიეკუთვნება, რომელსაც მიეკუთვნება ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემები, რაც მნიშვნელოვანია მთლიანი შეფასებისთვის.

კომპანია აღიარებს მოძრაობას სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის იმ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, რომლის დროსაც წარმოიშვება ცვლილება.

5 ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

არსებობს რიგი ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც 2024 წლის 1 იანვრიდან, და ყოველი მომდევნო წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის, შევიდა ძალაში (ადრეული გამოყენებაც ნებადართულია); თუმცა კომპანიას ჯერ არ ჰქონდა აღნიშნული ახალი ან შესწორებული სტანდარტები მიღებული წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებისას. მოსალოდნელია, რომ ქვემოთ წარმოდგენილი ახალი და შესწორებული სტანდარტები არ მოახდენენ მნიშვნელოვან გავლენას კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- გაცვლის საშუალების არარსებობა (ბასს 21-ის შესწორებები).
- ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია და შეფასება (ფასს 9-ის და ფასს 7 -ის კორექტირებები).
- წარდგენა და განმარტებითი შენიშვნები ფინანსურ ანგარიშგებაში (ფასს 18 ჩაანაცვლებს ბასს 1-ს).

6 ნაშთები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

მხარეები, როგორც წესი, მიჩნეულია როგორც დაკავშირებული თუ ისინი საერთო კონტროლის ქვეშ იმყოფებიან ან თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი აკონტროლოს მეორე მხარე ან მოახდინოს მასზე არსებითი გავლენა ან იქონიოს ერთობლივი კონტროლი მეორე მხარეზე ფინანსური და საოპერაციო გადაწყვეტილებების მიღებისას. თითოეული შესაძლო დაკავშირებული მხარის ურთიერთობის განხილვისას, გათვალისწინებულია ურთიერთობის არსი და არა მხოლოდ მისი იურიდიული ფორმა.

კომპანია ყოველდღიურ საქმიანობას ახორციელებს რიგ საწარმოებთან, რომლებიც კონტროლდება ან ერთობლივად კონტროლდება საქართველოს მთავრობის და/ან რუსეთის ფედერაციის მთავრობის მიერ ან იმყოფება მათი მნიშვნელოვანი გავლენის ქვეშ. „კომპანიამ“ მიიღო ბასს 24-ის (დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები) გათავისუფლების გამოყენების გადაწყვეტილება, რომელიც სამთავრობო უწყებებთან განხორციელებულ ოპერაციებთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნების შემცირებული სახით წარდგენის საშუალებას იძლევა. სახელმწიფოსთან დადებული გარიგებები ასევე მოიცავს გადასახადებს. წმინდა საგადასახადო პოზიცია აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაკავშირებულ მხარეებთან არსებული დაუფარავი ნაშთები და მათთან დადებული გარიგებები იყო შემდეგი:

ათას ქართულ ლარში პირდაპირი მშობელი კომპანია FGC UES PJSC	დაკავშირებული მხარეებისგან მიღებული შემოსავალი	დაკავშირებული მხარეების დავალიანება
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოები სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“	1,314	91
	29,761	2,927

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაკავშირებულ მხარეებთან არსებული დაუფარავი ნაშთები და მათთან დადებული გარიგებები იყო შემდეგი:

ათას ქართულ ლარში პირდაპირი მშობელი კომპანია FGC UES PJSC	დაკავშირებული მხარეებისგან მიღებული შემოსავალი	დაკავშირებული მხარეების დავალიანება
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოები სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“	1,279	91
	29,761	2,927

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ სხვა შემოსავლისა და ხარჯების და სხვა მთავრობასთან დაკავშირებულ ერთეულებთან დაკავშირებული ნაშთების ჯამური ოდენობები არ არის არსებითი.

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა მოიცავს გენერალურ დირექტორს და გენერალური დირექტორის მოადგილეებს. „დასაქმებულთა გასამრჯელოებში“ შეტანილი უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ჯამური ანაზღაურება 2,173 ათას ლარს შეადგენს (2023: 2,225 ათასი ლარი). უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება ძირითადად მოიცავს ხელშეკრულებით განსაზღვრულ ხელფასს და შესასრულებელ ვალდებულებასთან დაკავშირებულ ბონუსს, საოპერაციო შედეგების მიხედვით. განთავსებული კაპიტალისა და დივიდენდების განაწილების შესახებ ინფორმაციისთვის იხილეთ შენიშვნა 11.

7 ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების მოძრაობა იყო შემდეგი:

ათას ქართულ ლარში	მიწა და შენობა- ნაგებობები	მომხმარებელზე იჯარით გაცემული ელექტროგადამცემი ხაზები	მანქანა- დანადგარები	სატრანსპორტო საშუალებები	საოფისე და სხვა აღჭურვილობა	დაუმთავრებელი მშენებლობა (CIP) *	სათადარიგო ნაწილები	სულ
თვითღირებულება								
2023 წლის 1 იანვარს	4,829	90,351	19,992	9,869	1,884	32,749	4,160	163,834
შესყიდვები	91	-	484	1,625	170	1,706	1,054	5,130
გასვლები	-	-	(99)	(785)	(41)	-	(786)	(1,711)
გადაცემები	-	28,816	-	-	-	(28,816)	-	-
2023 წლის 31 დეკემბერს	4,920	119,167	20,377	10,709	2,013	5,639	4,428	167,253
შესყიდვები	58	-	183	1,269	134	950	558	3,152
გადაცემები	-	325	3,380	-	-	(3,705)	-	-
გასვლები	-	-	(17)	(953)	(15)	-	(472)	(1,457)
2024 წლის 31 დეკემბერს	4,978	119,492	23,923	11,025	2,132	2,884	4,514	168,948
დაგროვილი ცვეთა და ამორტიზაცია								
2023 წლის 1 იანვარს	538	36,650	5,239	5,186	1,098	-	-	48,711
ცვეთის დარიცხვა	109	2,762	576	1,287	181	-	-	4,915
გასვლები	-	-	(59)	(696)	(35)	-	-	(790)
2023 წლის 31 დეკემბერს	647	39,412	5,756	5,777	1,244	-	-	52,836
ცვეთის დარიცხვა	111	3,008	644	1,311	180	-	-	5,254
გასვლები	-	-	(17)	(953)	(15)	-	-	(985)
2024 წლის 31 დეკემბერს	758	42,420	6,383	6,135	1,409	-	-	57,105
საბალანსო ღირებულება								
საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 1 იანვარს	4,291	53,701	14,753	4,683	786	32,749	4,160	115,123
საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 31 დეკემბერს	4,273	79,755	14,621	4,932	769	5,639	4,428	114,417
საბალანსო ღირებულება 2024 წლის 31 დეკემბერს	4,220	77,072	17,540	4,890	723	2,884	4,514	111,843

(*) CIP – დაუმთავრებელი მშენებლობა და დაუმონტაჟებული მოწყობილობები*

ელექტროენერგიის გადამცემი ხაზების სასარგებლო მომსახურების ვადები შეფასებულია 25-45 წლამდე ვადით. ხელმძღვანელობის მსგავსი შეფასება ინდუსტრიის ცოდნასა და გადამცემი ხაზების საოპერაციო პირობებზე არის დაფუძნებული.

სათადარიგო ნაწილები წარმოადგენს ნაწილებს, რომლებიც აუცილებელია გადამცემი ხაზების შეკეთების სამუშაოებისთვის (საჭიროების შემთხვევაში). აქტივებს ცვეთა არ ერიცხებათ, რადგან ისინი გამოსაყენებლად მზად არ არის მანამ, სანამ არ მოხდება მათი დამონტაჟება.

გამოყენების უფლების მქონე აქტივების ცვეთის და არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ხარჯი 69 ათას ლარს შეადგენს (2023: 106 ათასი).

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაუმთავრებელი მშენებლობა მოიცავს ელექტროგადამცემი ხაზის „გარდაბანი (330 კვ)“ მშენებლობას, რომელიც წარმოადგენს ახალი „გარდაბანის (500 კვ) ხაზის“ ნაწილს, რომელიც აკავშირებს საქართველოსა და აზერბაიჯანის მაღალი ძაბვის სისტემებს, და ტრანსფორმატორის მშენებლობას. 2023 წელს, დასრულების შემდეგ, გადამცემი ხაზები „გარდაბანი“ (330 კვ) ელექტროგადამცემი ხაზების კატეგორიაში გადავიდა. 2024 წლის განმავლობაში, ტრანსფორმატორი მანქანა-დანადგარების კატეგორიაში გადავიდა.

კომპანიას აქვს 524 ათასი ლარის და 642 ათასი ლარის ოდენობით აქტივი გამოყენების უფლებით და შესაბამისი საიჯარო ვალდებულება (შესაბამისად). აქტივებს გამოყენების უფლებით ცვეთა ერიცხებათ საიჯარო ვადის განმავლობაში, წრფივი მეთოდის გამოყენებით. აქტივები გამოყენების უფლებით აღიარებული იყო ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით და წარმოადგენს ორი მიწის ნაკვეთის იჯარას, რომლებიც საოფისე შენობისა და სასაწყობო მიზნებისთვის გამოიყენება. დამატებითი ინფორმაცია იჯარების შესახებ შემდეგია:

- 2013 წლის 12 აგვისტოს, კომპანიამ სსიპ „სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოსთან“ გააფორმა მემკვიდრეობითი აღნაგობის უფლების ხელშეკრულება 49-წლიანი ვადით.
- 2018 წლის 2 აგვისტოს, კომპანიამ სსიპ „სახელმწიფო ქონების ეროვნულ სააგენტოსთან“ გააფორმა ხელშეკრულება სასაწყობო მიზნებისთვის გამოყენებული მიწის ნაკვეთის იჯარასთან დაკავშირებით, 44-წლიანი ვადით.

კომპანიამ თავისი მაღალი ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზები თავის მომხმარებელს - სსე-ს საოპერაციო იჯარის ხელშეკრულებით გადასცა, განუსაზღვრელი ვადით (იხილეთ აგრეთვე შენიშვნა 1). ხელშეკრულება შეიცავს საოპერაციო იჯარას და არასაიჯარო კომპონენტს, რომელიც სარემონტო და ტექნიკურ მომსახურებასთან არის დაკავშირებული. მთლიანი ანაზღაურება გადანაწილდა საიჯარო და არასაიჯარო კომპონენტებზე და შეადგინა 1,540 ათასი ლარი და 940 ათასი ლარი, ყოველთვიურად, შესაბამისად (შენიშვნა 12).

იმ შემთხვევაში, თუ კომპანია არის მეიჯარე, ძირითადი საშუალებების საოპერაციო იჯარების ფარგლებში მისაღები მომავალი მინიმალური საიჯარო გადახდება შეფასდა აქტივების 33-წლიანი დარჩენილი სასარგებლო მომსახურების ვადისა და 1,540 ათასი ლარის ოდენობით ფიქსირებული ანაზღაურების საფუძველზე, სსე-სთან დადებული ხელშეკრულების შესაბამისად და 76 ათასი ლარის ოდენობით, ყოველთვიურად - FGC UES PJSC-თან დადებული ხელშეკრულების შესაბამისად, შემდეგნაირად:

ათას ქართულ ლარში	2024	2023
1 წელი	19,384	19,384
2 წელი	19,384	19,384
3 წელი	19,384	19,384
4 წელი	19,384	19,384
5 წელი	19,384	19,384
5 წელზე მეტი	523,368	542,752
სულ არადისკონტირებული საოპერაციო იჯარების გადახდის მოთხოვნა 31 დეკემბრისთვის	620,288	639,672

იჯარით აღებული აქტივები მოიჯარეს არ შეუძლია გამოიყენოს სესხის უზრუნველყოფის სახით.

2025 წლის 1 იანვრიდან, ძალაში შევიდა ცვლილება სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემასა“ და კომპანიას შორის გაფორმებულ საიჯარო ხელშეკრულებაში, რამაც გამოიწვია როგორც საიჯარო, ასევე არასაიჯარო კომპონენტების ყოველთვიური ანაზღაურების ზრდა. გადახდილი ანაზღაურება იმოქმედებს 2025 წლის 31 დეკემბრამდე (იხილეთ აგრეთვე შენიშვნა 21).

8 მარაგები

<i>ათას ქართულ ლარში</i>	31 დეკემბერი 2024	31 დეკემბერი 2023
ნედლეული და სახარჯი მასალა	2,753	2,242
სხვა	827	640
სულ მარაგები	3,580	2,882

9 სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

<i>ათას ქართულ ლარში</i>	31 დეკემბერი 2024	31 დეკემბერი 2023
სავაჭრო მოთხოვნები	3,645	3,645
სხვა ფინანსური მოთხოვნები	136	75
გამოკლებული: საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(460)	(460)
სულ სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	3,321	3,260

კომპანია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად იყენებს გამარტივებულ მიდგომას ფასს 9-ის შესაბამისად, რომელიც იყენებს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი ზარალის რეზერვს ყველა სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებისთვის.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალების შესაფასებლად, სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები დაჯგუფებულია საერთო საკრედიტო რისკის მახასიათებლების და ვადაგადაცილებული დღეების მიხედვით.

მოსალოდნელი ზარალის განაკვეთები დაფუძნებულია გაყიდვების გადახდის პროფილებზე 2024 წლის 31 დეკემბრამდე ან 2024 წლის 1 იანვრამდე 36 თვის განმავლობაში, შესაბამისად და შესაბამის ისტორიულ საკრედიტო ზარალებზე, აღნიშნული პერიოდის განმავლობაში. ისტორიული ზარალის მაჩვენებლები კორექტირდება მომხმარებლების მიერ დებიტორული დავალიანების დაფარვის უნარზე მოქმედი მაკროეკონომიკური ფაქტორების შესახებ მიმდინარე და სამომავლო ინფორმაციის ასახვის მიზნით. კომპანიამ ყველაზე მნიშვნელოვან ფაქტორებად განსაზღვრა იმ ქვეყნის მშპ და ვალუტის კურსი, სადაც ის ყიდის თავის მომსახურებას და შესაბამისად, აკორექტირებს ისტორიული ზარალის მაჩვენებლებს ამ ფაქტორების მოსალოდნელი ცვლილებების საფუძველზე. საკრედიტო ზარალის რეზერვი სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებისთვის განისაზღვრება ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილი ანარიცხების მატრიცის მიხედვით. ანარიცხების მატრიცა დაფუძნებულია აქტივის ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობაზე, კორექტირებული სამომავლო ინფორმაციის გათვალისწინებით.

ათას ქართულ ლარში	31 დეკემბერი 2024				31 დეკემბერი 2023			
	არსებობის მანძილზე		არსებობის მანძილზე		არსებობის მანძილზე		არსებობის მანძილზე	
	მთლიანი ზარალის განაკვეთი	საბალანსო ღირებულება	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	წმინდა საბალანსო ღირებულება	მთლიანი ზარალის განაკვეთი	საბალანსო ღირებულება	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	წმინდა საბალანსო ღირებულება
სავაჭრო მოთხოვნები								
-მოკლევადიანი	0.01%	2,927	-	2,927	0.01%	2,927	-	2,927
-360 დღეზე მეტი ვადა-								
გადაცილებული	64.16%	718	(460)	258	64.16%	718	(460)	258
სხვა მოთხოვნები								
-მოკლევადიანი	0.01%	136	-	136	0.01%	75	-	75
სულ	-	3,781	(460)	3,321	-	3,720	(460)	3,260

10 ფულადი სახსრები და საბანკო ნაშთები

ათას ქართულ ლარში	31 დეკემბერი 2024	31 დეკემბერი 2023
ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრები (ნაღდი ფული)	156	155
მოთხოვნისთანავე დასაფარი საბანკო ნაშთები	12,131	18,651
საბანკო დეპოზიტი	50,000	30,000
სულ ფულადი სახსრები და საბანკო ნაშთები 31 დეკემბერს	62,287	48,806

კომპანიამ ბაზისბანკში შემდეგი დეპოზიტები განათავსა:

- ხელშეკრულება 2024 წლის 1 ოქტომბერს გაფორმდა, 12-თვიანი საწყისი დაფარვის ვადით, 5,000 ათასი ლარის ოდენობით, წლიური 11.80%-იანი საპროცენტო განაკვეთით.
- ხელშეკრულება 2024 წლის 1 ოქტომბერს გაფორმდა, 12-თვიანი საწყისი დაფარვის ვადით, 10,000 ათასი ლარის ოდენობით, წლიური 11.80%-იანი საპროცენტო განაკვეთით.
- ხელშეკრულება 2024 წლის 1 ოქტომბერს გაფორმდა, 12-თვიანი საწყისი დაფარვის ვადით, 10,000 ათასი ლარის ოდენობით, წლიური 11.80%-იანი საპროცენტო განაკვეთით.
- ხელშეკრულება 2024 წლის 1 ოქტომბერს გაფორმდა, 12-თვიანი საწყისი დაფარვის ვადით, 20,000 ათასი ლარის ოდენობით, წლიური 11.80%-იანი საპროცენტო განაკვეთით.
- ხელშეკრულება 2024 წლის 1 ოქტომბერს გაფორმდა, 12-თვიანი საწყისი დაფარვის ვადით, 5,000 ათასი ლარის ოდენობით, წლიური 11.80%-იანი საპროცენტო განაკვეთით.

საპროცენტო შემოსავალი რეალიზდება დაფარვის ვადის გასვლისას; თუმცა, ვადაზე ადრე გატანის შემთხვევაში, კომპანია მიიღებს ამ თარიღისთვის დარიცხულ პროცენტს.

ნაღდი ფულადი სახსრებისა და საბანკო ნაშთების საკრედიტო ხარისხი შეიძლება შეჯამდეს შემდეგნაირად 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ათას ქართულ ლარში	2024		2023	
	მოთხოვნისთანავე დასაფარი საბანკო ნაშთები	საბანკო დეპოზიტი	მოთხოვნისთანავე დასაფარი საბანკო ნაშთები	საბანკო დეპოზიტი
არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებული				
- სს „ბაზისბანკი“ - B+ რეიტინგი (2023: B+ რეიტინგი) - Fitch-ის მიხედვით	11,335	50,000	18,010	30,000
- სს „საქართველოს ბანკი“ - BB- რეიტინგი (2023: BB რეიტინგი) - Fitch-ის მიხედვით	6	-	14	-
- სს „სტერბანკი“ - არ არის ხელმისაწვდომი 2024 წლის განმავლობაში (2023: არ არის ხელმისაწვდომი) - Fitch-ის მიხედვით	790	-	627	-
სულ ფულადი სახსრები და საბანკო ნაშთები, ნაღდი ფულის გარდა	12,131	50,000	18,651	30,000

2024 წლის 31 დეკემბრის და 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საბანკო ნაშთები არც გაუფასურებული და არც ვადაგადაცილებულია. ხელმძღვანელობა არ მოელის, რომ რომელიმე კონტრაქტის ვერ შეძლებს მის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების დაკმაყოფილებას.

11 განთავსებული კაპიტალი

აქციების რაოდენობა (სხვაგვარად მითითებამდე)

ჩვეულებრივი აქციები

გამოშვებული 2023 წლის 31 დეკემბერს, სრულად გადახდილი	23,000,000
გამოშვებული 2024 წლის 31 დეკემბერს, სრულად გადახდილი	<u>23,000,000</u>

ჩვეულებრივი აქციების მთლიანი ავტორიზებული რაოდენობაა 23,000 ათასი აქცია (2023: 23,000 ათასი აქცია), რომელთა ნომინალური ღირებულებაა 10 ლარი თითო აქციაზე (2023: 10 ლარი თითო აქციაზე). ყველა გამოშვებული ჩვეულებრივი აქცია სრულად გადახდილია. თითოეული ჩვეულებრივი აქცია იძლევა ერთი ხმის უფლებას.

ყველა დივიდენდი გამოცხადებულია ქართულ ლარში. ჩვეულებრივი აქციების მფლობელები უფლებამოსილნი არიან მიიღონ დროდადრო გამოცხადებული დივიდენდები და კომპანიის შეზღუდვებზე აქვთ ხმის მიცემის უფლება - თითო ხმა თითო აქციაზე.

2024 და 2023 დასრულებული წლებისთვის, კომპანიის აქციონერებისთვის დივიდენდები არ გამოცხადებულა და არ გადახდილა.

2023 წელს, კომპანიამ განაახლა მისი სადამფუძნებლო დოკუმენტები და განახლებული საკანონმდებლო მოთხოვნების შესაბამისად „სააქციო კაპიტალის“ ცნება „განთავსებული კაპიტალით“ ჩაანაცვლა. გარდა ზემოაღნიშნულისა, „განთავსებულ კაპიტალში“ ცვლილებები არ ყოფილა შეტანილი 2024 წელს.

12 შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

კომპანია შემოსავალს გამოიმუშავებს საქონლისა და მომსახურების შემდეგ ძირითად მომსახურების სფეროებსა და გეოგრაფიულ რეგიონებში დროთა განმავლობაში გადაცემიდან:

<i>ათას ქართულ ლარში</i>	<u>2024</u>	<u>2023</u>
სარემონტო და ტექნიკური მომსახურების გაწევიდან მიღებული შემოსავალი	11,691	11,656
სულ შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	<u>11,691</u>	<u>11,656</u>

კომპანია გამოიმუშავებს შემოსავალს სარემონტო და ტექნიკური მომსახურების გაწევიდან.

შეკეთებისა და ტექნიკური მომსახურების გაწევიდან მიღებული შემოსავალი წარმოადგენს სსე-სთან გაფორმებული ხელშეკრულებიდან მიღებულ შემოსავალს (შენიშვნა 1). კომპანიამ თავისი მაღალი ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზები თავის მომხმარებელს - სსე-ს საოპერაციო იჯარის ხელშეკრულებით გადასცა, განუსაზღვრელი ვადით. ხელშეკრულება შეიცავს ორ შესასრულებელ ვალდებულებას: 7 მაღალი ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზის იჯარას და არასაიჯარო კომპონენტს, რომელიც სარემონტო და ტექნიკურ მომსახურებასთან არის დაკავშირებული. საიჯარო კომპონენტი აღიარდა, როგორც საოპერაციო იჯარა ფასს 16-ის შესაბამისად, ხოლო არასაიჯარო კომპონენტი აღირიცხა, როგორც მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებიდან მიღებული შემოსავალი, ფასს 15-ის შესაბამისად. გარიგების ფასის შესასრულებელ ვალდებულებაზე გასანაწილებლად ხელმძღვანელობამ გამოიყენა მოსალოდნელ თვითღირებულების დამატებული მარჟისა და ნარჩენი ღირებულების მიდგომა.

მთლიანი ანაზღაურება შეადგენს 2,480 ათას ლარს თვითურად, რომელიც გადანაწილებულია საიჯარო და არასაიჯარო კომპონენტებზე და შეადგენს 1,540 ათასი ლარს და 940 ათასი ლარს, შესაბამისად.

შეკეთებისა და ტექნიკური მომსახურების გაწევიდან მიღებული შემოსავალი 406 ათასი ლარის ოდენობით (2023: 371 ათასი ლარი) დაკავშირებულია პირდაპირი მშობელი კომპანიისთვის - „FGC UES PJSC“-ისთვის იჯარით გაცემული გადამცემი ხაზების შეკეთებისა და ტექნიკური მომსახურების გაწევიდან მიღებულ შემოსავალთან (იხილეთ ასევე შენიშვნა 1). კონტრაქტთან ხელშეკრულება ფორმდება ყოველწლიურად და სამუშაოები სრულდება საქმიანობის შესრულების მთლიანი პერიოდის განმავლობაში, შესაბამისად, კომპანია შემოსავალს აღიარებს წრფივი მეთოდით პერიოდის განმავლობაში.

13 სხვა ხარჯები

<i>ათას ქართულ ლარში</i>	2024	2023
ტრანსპორტირება და საწვავი	714	685
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	712	695
სამივლინებო ხარჯები	466	588
დაზღვევის ხარჯები	302	294
პროფესიული მომსახურების ხარჯი	234	237
კომუნიკაციისა და კომუნალური ხარჯები	225	206
სოციალური ხარჯები	163	164
უსაფრთხოების ხარჯები	196	223
წარმომადგენლობითი და კონფერენციის ხარჯები	156	126
საიჯარო ხარჯები	74	74
რეალიზებული საქონლის თვითღირებულება	24	448
სხვა ხარჯები	895	950
სულ სხვა ხარჯები	4,161	4,690

აუდიტორული მომსახურება მოიცავს 97 ათასი ლარის (2023: 70 ათასი ლარი) ოდენობით საფასურს, რომელიც გაწეულია აუდიტორის/აუდიტორული ფირმის მიერ „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული აუდიტორული და სხვა პროფესიული მომსახურების გაწევისთვის.

14 სხვა შემოსავალი

<i>ათას ქართულ ლარში</i>	2024	2023
ძირითადი საშუალებების გაყიდვასთან დაკავშირებული შემოსულობა	453	848
სხვა	322	388
სულ სხვა შემოსავალი	775	1,236

15 ფინანსური ხარჯები

<i>ათას ქართულ ლარში</i>	2024	2023
საკურსო სხვაობით განპირობებული წმინდა ზარალი	227	431
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებაზე	64	64
მოგებაში ან ზარალში აღიარებული მთლიანი ფინანსური ხარჯები	291	495

16 ფინანსური შემოსავალი

<i>ათას ქართულ ლარში</i>	2024	2023
საპროცენტო შემოსავალი	5,785	5,215
მოგებაში ან ზარალში აღიარებული მთლიანი ფინანსური შემოსავალი	5,785	5,215

17 პირობითი ვალდებულებები

სასამართლო დავები დროდადრო და ჩვეულებრივი საქმიანობის მიმდინარეობისას, კომპანიის წინააღმდეგ შეიძლება აღიმდრას სარჩელები. საკუთარი შეფასებების საფუძველზე, ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ რეზერვებზე მეტი ოდენობით სარჩელებთან დაკავშირებით არსებით ზარალებს არ ექნებათ ადგილი.

პირობითი საგადასახადო ვალდებულებები საქართველოში საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ხასიათდება ხშირი საკანონმდებლო ცვლილებებით, ოფიციალური განცხადებებით და სასამართლო გადაწყვეტილებებით, რომლებიც ზოგჯერ ერთმანეთისგან განსხვავებული ინტერპრეტაციების საშუალებას იძლევა. საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანოს არ შეუძლია დააკისროს რაიმე დამატებითი საგადასახადო ვალდებულება, ჯარიმა ან საურავი, თუ სამართალდარღვევიდან გასულია სამი წელი.

ეს ვითარება ქმნის საგადასახადო რისკებს, რომლებიც, უფრო განვითარებული საგადასახადო სისტემების მქონე სხვა ქვეყნებთან შედარებით, საქართველოში გაცილებით უფრო საგრძნობია. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ საგადასახადო ვალდებულებები ადეკვატურია მოქმედი საგადასახადო კოდექსის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციისა. თუმცა, საგადასახადო ორგანოების მიერ აღნიშნული კანონების ინტერპრეტირება შეიძლება განსხვავდებოდეს კომპანიის ინტერპრეტაციისაგან და მათ გავლენა იქონიონ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ეკოლოგიური საკითხები საქართველოში ეკოლოგიური რეგულაციების ძალაში შესვლა განვითარების პროცესშია და სამთავრობო უწყებების აღსრულების პოზიცია მუდმივად გადაიხედება. კომპანიი პერიოდულად აფასებს ეკოლოგიური რეგულაციების ფარგლებში მის ვალდებულებას. ვალდებულებები განსაზღვრისთანავე აღიარდება. შეუძლებელია იმ პოტენციური ვალდებულებების შეფასება, რომლებსაც შესაძლოა ადგილი ჰქონდეთ არსებულ რეგულაციებში, სამოქალაქო სამართალწარმოებაში ან კანონმდებლობაში ცვლილებების განხორციელებით, თუმცა მათ შესაძლოა არსებითი მნიშვნელობა ჰქონდეთ. მოქმედი კანონმდებლობის ფარგლებში აღსრულების მოცემულ ვითარებაში, ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ არ არსებობს გარემოსთვის ზიანის მიყენებასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი ვალდებულებები.

კლიმატის ცვლილების განხილვა. კომპანიის ხელმძღვანელობამ გაითვალისწინა გლობალური ცნობიერების ამაღლება და შემოთავაზა კლიმატის ცვლილების პოტენციურ ზემოქმედებასთან დაკავშირებით. ამჟამად, ამ საკითხს მნიშვნელოვანი გავლენა არ მოუხდენია ფინანსურ ანგარიშგებაზე და კომპანიის საქმიანობასა და ბიზნეს გეგმებზე მომავალი ზემოქმედების პროგნოზირება რთულია. ხელმძღვანელობა აგრძელებს ამ სფეროში მიმდინარე მოვლენების მონიტორინგს და საჭიროების შემთხვევაში მოახდენს რეაგირებას კომპანიის სიცოცხლისუნარიანობის უზრუნველსაყოფად და მიიღებს ყველა სამთავრობო მითითებას, თუ და როდესაც ისინი გამოქვეყნდება იმ ბაზრებზე, რომლებშიც კომპანია ოპერირებს.

18 ფინანსური რისკის მართვა

კომპანიაში რისკების მართვის ფუნქცია ხორციელდება ფინანსური რისკების, საოპერაციო რისკების და იურიდიული რისკების მიმართულებით. ფინანსური რისკი მოიცავს საბაზრო რისკს (მათ შორის ვალუტის რისკს, საპროცენტო განაკვეთის რისკს და სხვა ფასების რისკებს), საკრედიტო რისკს და ლიკვიდურობის რისკს. ფინანსური რისკების მართვის ძირითადი ფუნქციაა რისკის საზღვრების დადგენა და იმის უზრუნველყოფა, რომ ნებისმიერი რისკზე დაქვემდებარება აღნიშნულ საზღვრებში დარჩეს. საოპერაციო და სამართლებრივი რისკების მართვის ფუნქციები მიზნად ისახავს შიდა პოლიტიკებისა და პროცედურების სათანადო ფუნქციონირების უზრუნველყოფას, რათა მინიმუმამდე იქნას დაყვანილი საოპერაციო და სამართლებრივი რისკები.

საკრედიტო რისკი კომპანია ექვემდებარება საკრედიტო რისკს, რომელიც წარმოადგენს რისკს, როდესაც ფინანსური ინსტრუმენტის ერთი მხარის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობა იწვევს მეორე მხარის ფინანსურ ზარალს.

საკრედიტო რისკი წარმოიშობა თუ მომხმარებელი ან ფინანსური ინსტრუმენტის კონტრაჰენტი ვერ დააკმაყოფილებს მის სახელშეკრულებო ვალდებულებებს და ამგვარი რისკი ძირითადად წარმოიშობა კომპანიის კლიენტების მიმართ არსებულ მოთხოვნებთან მიმართებაში.

კომპანიის საკრედიტო რისკის მაქსიმალური დონე აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებებში.

საკრედიტო რისკის მართვა საკრედიტო რისკი კომპანიის ბიზნეს საქმიანობისთვის ერთ-ერთ უდიდეს რისკს წარმოადგენს; შესაბამისად, ხელმძღვანელობა ყურადღებით მართავს მის საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარებას.

საკრედიტო რისკის შეფასება რისკის მართვის მიზნებისთვის არის რთული და მოიცავს მოდელების გამოყენებას, რადგან რისკი არის ცვალებადი ბაზრის პირობების, მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების და დროის მსვლელობის გათვალისწინებით. აქტივების პორტფელის საკრედიტო რისკის შეფასება გულისხმობს დეფოლტების მოხდენის ალბათობის შეფასებებს, დაკავშირებულ ზარალის კოეფიციენტებს და დეფოლტის კორელაციას კონტრაჰენტებს შორის.

საზღვრები. კომპანია მის მიერ ნაკისრი საკრედიტო რისკის დონეებს განსაზღვრავს ერთ მომხმარებელთან, ან მომხმარებელთა ჯგუფებთან, ასევე გეოგრაფიულ და სამრეწველო სეგმენტებთან დაკავშირებით ნაკისრი რისკის ოდენობაზე საზღვრების დაწესებით. კომპანიის მომხმარებელთა ბაზის დემოგრაფიულ მაჩვენებლებს, იმ ინდუსტრიის დეფოლტის რისკის ჩათვლით, რომელშიც ფუნქციონირებენ კლიენტები, ნაკლები გავლენა აქვთ საკრედიტო რისკზე. თუმცა, გეოგრაფიულად, საკრედიტო რისკი ძირითადად საქართველოშია კონცენტრირებული. ხელმძღვანელობამ შეიმუშავა საკრედიტო პოლიტიკა, რომლის თანახმადაც ყველა ახალი კლიენტის კრედიტუნარიანობა ინდივიდუალურად ფასდება სტანდარტული გადახდის და მიწოდების პირობების შეთავაზებამდე. კომპანიის მიმოხილვა ითვალისწინებს გარე შეფასებებს, ხელმისაწვდომობის შემთხვევაში, და ზოგიერთ შემთხვევაში, საბანკო რეფერენციებს. კომპანიის შემოსავლის დაახლოებით 96% (2023 წლის 31 დეკემბერი: 96%) უკავშირდება სავაჭრო ოპერაციებს ერთ კლიენტთან.

კომპანიის მომხმარებელთა უმეტესობა უკვე 5 წელზე მეტია აწარმოებს გარიგებებს კომპანიასთან და ზარალს იშვიათად ჰქონია ადგილი. მომხმარებლის საკრედიტო რისკის მონიტორინგის დროს, მომხმარებლები ჯგუფდებიან მათი საკრედიტო მახასიათებლებისა და ფინანსური მაჩვენებლების მიხედვით.

როგორც წესი, სავაჭრო მოთხოვნებთან მიმართებაში უზრუნველყოფა არ მოითხოვება. კომპანიის სავაჭრო მოთხოვნების დაახლოებით 80% (2023 წლის 31 დეკემბერი: 80%) ერთ მომხმარებელს უკავშირდება.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელებში შეტანილი საპროგნოზო ინფორმაცია. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება მოიცავს დასაბუთებულ საპროგნოზო ინფორმაციას. კომპანიამ განსაზღვრა კონკრეტული ძირითადი ეკონომიკური ცვლადები, რომლებიც საკრედიტო რისკისა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალების განვითარებასთან არის კორელაციაში. ეკონომიკური ცვლადების პროგნოზები („საბაზისო ეკონომიკური სცენარი“) უზრუნველყოფილია კომპანიის მიერ და იძლევა შემდეგი ხუთი წლის განმავლობაში მოსალოდნელი მაკროეკონომიკური განვითარების საუკეთესო შეფასებას. კომპანია აანალიზებს იმ ქვეყნების მაკროეკონომიკურ ფაქტორებს, სადაც ის ყიდის თავის მომსახურებას. 2024 წლის 31 დეკემბრის და 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოთხოვნების მნიშვნელოვანი ნაწილი ადგილობრივი კლიენტების მიმართ არის. კომპანიამ გააანალიზა საქართველოს მაკროეკონომიკური სცენარები და შესაბამისი წონები ეროვნული ბანკის პუბლიკაციის საფუძველზე.

კომპანია რეგულარულად მიმოიხილავს თავის მეთოდოლოგიასა და დაშვებებს, რათა შეამციროს ნებისმიერი სხვაობა შეფასებებსა და ფაქტობრივ საკრედიტო ზარალს შორის.

კომპანიის მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკზე აქტივების კლასების მიხედვით არის შემდეგი:

<i>ათას ქართულ ლარში</i>	<u>31 დეკემბერი 2024</u>	<u>31 დეკემბერი 2023</u>
<i>სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები (შენიშვნა 9)</i>		
- სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	3,321	3,260
<i>ფულადი სახსრები და საბანკო ნაშთები (შენიშვნა 10)</i>		
- მოთხოვნისთანავე დასაფარი საბანკო ნაშთები	12,131	18,651
- საბანკო დეპოზიტები	50,000	30,000
საკრედიტო რისკზე მთლიანი მაქსიმალური დაქვემდებარება 31 დეკემბრისთვის	<u>65,452</u>	<u>51,911</u>

საბაზრო რისკი კომპანია ექვემდებარება საბაზრო რისკებს. საბაზრო რისკები წარმოიქმნება ა) ვალუტის და ბ) საპროცენტო განაკვეთების ღია პოზიციებიდან, რადგან თითოეული მათგანი ექვემდებარება ბაზრის ზოგად და სპეციფიურ მოძრაობებს. ხელმძღვანელობა ადგენს იმ რისკის დონის საზღვრებს, რომელიც შეიძლება იკისროს კომპანიამ და მის ყოველდღიურ მონიტორინგს ახორციელებს. თუმცა, ამ მიდგომის გამოყენება არ გამორიცხავს ზარალებს აღნიშნული საზღვრების ფარგლებს გარეთ, მეტად მნიშვნელოვანი საბაზრო მოძრაობის შემთხვევაში.

სავალუტო რისკი კომპანიას არ აქვს მნიშვნელოვანი დაქვემდებარება სავალუტო რისკზე 2024 და 2023 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი. კომპანია ექვემდებარება გაბატონებული საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების დონეების რყევების გავლენას მის ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულად ნაკადებზე. საპროცენტო მარჟა შეიძლება გაიზარდოს მსგავსი ცვლილებების შედეგად, მაგრამ შეიძლება შემცირდეს ან გამოიწვიოს ზარალები მოულოდნელი მოძრაობების შემთხვევაში. კომპანიას არ აქვს საპროცენტო განაკვეთის რისკების მართვის ფორმალური პოლიტიკა და პროცედურები, რადგან ხელმძღვანელობა აღნიშნულ რისკს კომპანიის ბიზნესის საქმიანობისთვის უმნიშვნელოდ მიიჩნევს. კომპანიას არ აქვს პროცენტული ვალდებულებები, ერთადერთი პროცენტული აქტივი არის მოთხოვნისთანავე დასაფარი ფულადი სახსრების ნაშთები და საბანკო დეპოზიტი.

ლიკვიდურობის რისკი ლიკვიდურობის რისკი არის ისეთი რისკი, რომლის დროსაც კომპანიას ექმნება სირთულეები ნაკისრი ფინანსური ვალდებულებების შესრულებაში, კომპანია ვალდებულია შეასრულოს მის ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებული ვალდებულებები, რომლებიც დაკმაყოფილებულია ფულადი სახსრების ან სხვა ფინანსური აქტივის მიწოდების გზით. კომპანიის მიდგომა ლიკვიდურობის მართვასთან დაკავშირებით მოიცავს, შეძლებისდაგვარად იმის უზრუნველყოფას, რომ მას ყოველთვის ჰქონდეს სათანადო ლიკვიდურობა მისი ვალდებულებების დროულად შესასრულებლად, როგორც ნორმალურ, ისე - სტრესულ ვითარებაში, მიუღებელი ზარალის გაწევის ან კომპანიის რეპუტაციისთვის ზიანის მიყენების გარეშე.

ხელმძღვანელობა რეგულარულად აკონტროლებს კომპანიის ფულადი ნაკადების პროგნოზებს. კომპანიამ აქციონერებთან ერთად დააწესა წლიური ბიუჯეტირების პროცესი. ბიუჯეტს მიმოიხილავს სამეთვალყურეო საბჭო და ამტკიცებენ აქციონერები. ბიუჯეტის განახლება ხდება ყოველთვიურად ფაქტობრივ შედეგებზე დაყრდნობით.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ვალდებულებები 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მათი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით. დაფარვის ვადების ცხრილში წარმოდგენილი ოდენობები წარმოადგენს სახელშეკრულებო არადისკონტირებულ ფულად ნაკადებს. მსგავსი არადისკონტირებული ფულადი ნაკადები განსხვავდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში შეტანილი ოდენობისგან, რადგან ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ოდენობა დაფუძნებულია დისკონტირებულ ფულად ნაკადებზე.

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ფინანსური ვალდებულებების დაფარვის ვადების ანალიზი არის შემდეგი:

<i>ათას ქართულ ლარში</i>	საბალანსო ლირებულება	სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები	მოთხოვნამდე				
			და 1 თვეზე ნაკლები	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	12 თვიდან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი
ვალდებულებები							
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	208	208	208	-	-	-	-
საიჯარო ვალდებულებები	582	2,446	2	3	60	258	2,123
სულ სამომავლო გადახდები, მათ შორის მომავალი ძირი თანხისა და პროცენტის გადახდები	790	2,654	210	3	60	258	2,123

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ფინანსური ვალდებულებების დაფარვის ვადების ანალიზი არის შემდეგი:

<i>ათას ქართულ ლარში</i>	საბალანსო ლირებულება	სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები	მოთხოვნამდე				
			და 1 თვეზე ნაკლები	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	12 თვიდან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი
ვალდებულებები							
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	338	338	338	-	-	-	-
საიჯარო ვალდებულებები	582	2,509	2	2	60	258	2,187
სულ სამომავლო გადახდები, მათ შორის მომავალი ძირი თანხისა და პროცენტის გადახდები	920	2,847	340	2	60	258	2,187

19 კაპიტალის მართვა

კომპანიას არ გააჩნია კაპიტალის მართვის ფორმალური პოლიტიკა, მაგრამ ხელმძღვანელობა ცდილობს შეინარჩუნოს კაპიტალის საკმარისი ბაზა კომპანიის საოპერაციო და სტრატეგიული მიზნების განსახორციელებლად. აღნიშნული მიიღწევა ფულადი სახსრების ეფექტური მართვით, კომპანიის შემოსავლების და მოგების მუდმივი მონიტორინგით და გრძელვადიანი საინვესტიციო გეგმების ფორმირებით, რომლებიც ძირითადად ფინანსდება კომპანიის საოპერაციო ფულადი ნაკადებით. ამ ღონისძიებების გატარებით, „კომპანია“ მისი მოგების მდგრად ზრდას ისახავს მიზნად. კომპანიის კაპიტალის მართვის მიდგომაში წლის განმავლობაში ცვლილებები არ განხორციელებულა.

კომპანია მიიჩნევს რომ მთლიანი მართვის ქვეშ არსებული კაპიტალი წარმოადგენს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ კაპიტალს.

კომპანია არ წარმოადგენს გარედან დაკისრებული, კაპიტალის მოთხოვნების საგანს.

20 სამართლიან ღირებულებასთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნები

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის დადებულ სტანდარტულ ოპერაციაში აქტივის გაყიდვიდან მიღებული ან ვალდებულების გადაცემისთვის გადახდილი ფასის მიახლოება. თუმცა, განუსაზღვრელობებიდან და სუბიექტური მსჯელობის გამოყენებიდან გამომდინარე, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იყოს ინტერპრეტირებული როგორც რეალიზებადი აქტივების დაუყოვნებელი გაყიდვისას ან ვალდებულებების გადაცემისას.

კომპანიამ განსაზღვრა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება შეფასების ტექნიკების გამოყენებით. შეფასების ტექნიკის მიზანია სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა. გამოყენებული შეფასების ტექნიკა წარმოადგენს დისკონტირებული ფულადი ნაკადის მოდელს. ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება ანგარიშდება ძირითადი თანხის და პროცენტის მომავალი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების საფუძველზე, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის პროცენტის საბაზრო განაკვეთით დისკონტირდება.

ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება მათ საბალანსო ღირებულებას არის მიახლოებული.

აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც არ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მაგრამ რომელთათვისაც სამართლიანი ღირებულება არის წარმოდგენილი სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონის მიხედვით გაანალიზებული სამართლიანი ღირებულებები და იმ აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით არის შემდეგი:

	31 დეკემბერი 2024			31 დეკემბერი 2023		
	დონე 1	დონე 2		დონე 1	დონე 2	
	სამართლიანი ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულებები	სამართლიანი ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულებები
<i>ათას ქართულ ლარში</i>						
აქტივები						
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სხვა ფინანსური აქტივები						
- ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	62,287	-	62,287	48,806	-	48,806
- სავაჭრო მოთხოვნები	-	3,185	3,185	-	3,185	3,185
- სხვა მოთხოვნები	-	136	136	-	75	75
სულ აქტივები	62,287	3,321	65,608	48,806	3,260	52,066
ვალდებულებები						
სხვა ფინანსური ვალდებულებები						
- სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	208	-	208	338	-	338
სულ ვალდებულებები	208	-	208	338	-	338

21 შემდგომი მოვლენები

2025 წლის 1 იანვრიდან, ძალაში შევიდა ცვლილება სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემასა“ და კომპანიას შორის 2021 წლის 4 იანვარს გაფორმებულ საიჯარო ხელშეკრულებაში, რამაც გამოიწვია როგორც საიჯარო, ასევე არასაიჯარო კომპონენტების ყოველთვიური ანაზღაურების ზრდა. გადახდილი ყოველთვიური ანაზღაურება, რომელიც 4,491 ლარს შეადგენს ძალაში დარჩება 2025 წლის 31 დეკემბრამდე.

სს გაერთიანებული ენერგეტიკული სისტემა
საქრუსენერგო

მმართველობითი ანგარიში
2024 წელი

სააქციო საზოგადოება გაერთიანებული ენერგეტიკული სისტემა

“საქრუსენერგო”

სააქციო საზოგადოება გაერთიანებული ენერგეტიკული სისტემა “საქრუსენერგო” (შემდგომში „კომპანია“) დაფუძნდა 1996 წლის 27 მაისს საქართველოს მთავრობასა და სააქციო საზოგადოება „რუსეთის ერთიანი ენერგეტიკული სისტემის“ (РАО «ЕЭС Россия»-ს) შორის ენერგეტიკის დარგში თანამშრომლობის შესახებ დადებული შეთანხმების საფუძველზე.

„კომპანიის“ მფლობელები არიან საქართველოს სახელმწიფო (50%), რომელიც წარმოდგენილია საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ და რუსეთის ფედერაცია (50%), რომელიც წარმოდგენილია სს „ერთიანი ენერგო სისტემის ფედერალურ საქსელო კომპანიის“ (რუსეთის ფედერაციის ელექტროენერგიის გადაცემის საქსელო სისტემის ოპერატორი და მმართველი) მიერ.

სააქციო საზოგადოების მართვის უმაღლესი ორგანოა აქციონერთა საერთო კრება. საზოგადოებას ჰყავს სამეთვალყურეო საბჭო. საზოგადოების ყოველდღიურ საქმიანობას ხელმძღვანელობს და მართავს გენერალური დირექტორი.

„კომპანია“ ფლობს და ექსპლუატაციას უწევს 500, 330 და 220 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემ ხაზებს, მათ შორის სისტემათაშორის, საქართველოსა და რუსეთის ენერგოსისტემების დამაკავშირებელ 500 კვ ეგზ „კავკასიონს“, საქართველოსა და აზერბაიჯანის ენერგოსისტემების დამაკავშირებელ 500 კვ ეგზ „მუხრანის ველს“ და 330 კვ ეგზ „გარდაბანს“

(ორჯაჭვა 330 კვ ეგზ „1,2 გარდაბნის“ აშენებასთან დაკავშირებით განხორციელდა 330 კვ ეგზ „გარდაბნის“ დემონტაჟი. ორჯაჭვა 330 კვ ეგზ „1,2 გარდაბანი“ ექსპლუატაციაში შევიდა 2023 წელს), საქართველოსა და თურქეთის ენერგოსისტემების დამაკავშირებელ 220 კვ ეგზ „აჭარას“ (ამჟამად 220 კვ ეგზ „აჭარა“ არ ფუნქციონირებს. არსებული ინფორმაციით თურქეთის მხარეს მიმდინარეობს მისი დემონტაჟი). ასევე, შიდა სასისტემო 500 კვ ელექტროგადამცემ ხაზებს: „იმერეთს“, „ქართლი-1“-ს, „ქართლი-2“-ს, „მუხრანს“ და „ასურეთს“.

„კომპანიის“ საქმიანობის ამოცანა და მიზანია:

- საკუთრებაში არსებული ელექტროგადამცემი ხაზების გამართულ მდგომარეობაში შენარჩუნება და უსაფრთხო ექსპლუატაცია;
- ელექტროენერგიის შეუფერხებელი გადაცემა, მათ შორის ტრანზიტული გადაცემის უზრუნველყოფა;
- მეზობელი ქვეყნების ენერგეტიკულ სისტემებთან პარალელურ რეჟიმში მუშაობის ხელშეწყობა;

აღნიშნულის განხორციელებისათვის საკუთრებაში არსებულ ელექტროგადამცემ ხაზებზე, „კომპანია“ მუდმივად ახორციელებს აუცილებელ პროფილაქტიკურ, სარემონტო და აღდგენით სამუშაოებს. ელექტროგადამცემ ხაზებს ექსპლუატაციას უწევს საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში განლაგებული საექსპლუატაციო-სარემონტო უბნები და ფილიალი რუსეთის ტერიტორიაზე. უბნები საქართველოსა და რუსეთის ტერიტორიებზე დაკომპლექტებულია კვალიფიკაციური პერსონალით და აღჭურვილია გადამცემი ხაზის მომსახურებისათვის საჭირო თანამედროვე სტანდარტების ხელსაწყო-იარაღებითა და სპეცტექნიკით.

2022 წელს კომპანიამ სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემასთან“ გააფორმა იჯარის ხელშეკრულება, რის საფუძველზეც მოხდა კომპანიის საკუთრებაში არსებული მაღალი ძაბვის გადამცემი ელექტროენერგიის ხაზების იჯარით გადაცემა უვადოდ. აღნიშნული ხელშეკრულება ძალაში შევიდა 2021 წლის 1 ივლისიდან, რამაც მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინა კომპანიის ბიზნეს მოდელზე. ამ თარიღის შემდგომ კომპანიის ძირითად შემოსავალს წარმოადგენს საიჯარო და თანმდევი სარემონტო სამუშაოებიდან მიღებული შემოსავალი. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანია შემოსავლის იღებს უმეტესად ერთი დებიტორისგან, რომელიც არის „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“.

„საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის“ 2021 წლის 24 ივნისის №28/2 გადაწყვეტილებით გაუქმებულ იქნა სს გეს „საქრუსენერგო“-ზე გაცემული ელექტროენერგიის გადაცემის ლიცენზია ხოლო ამავე კომისიის 2021 წლის 29 ივნისის №26 დადგენილებით 5 წლით დადგენილ იქნა გადაცემის სისტემის ოპერატორის ახალი ტარიფი (მათ შორის გამოთვლილ იქნა სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემისათვის“ გადაცემული ქონების იჯარის და თანმდევი სარემონტო-საექსპლუატაციო მომსახურების გაწევის ღირებულება).

კომისიის ზემოაღნიშნული დადგენილების შესაბამისად, განისაზღვრა სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემისათვის“ გადაცემული ქონების იჯარისა და თანმდევი სარემონტო-საექსპლუატაციო მომსახურების გაწევის ღირებულება.

2024 წელს „კომპანიამ“ მიიღო 11 326 ათასი ლარის წმინდა მოგება, ხოლო 2025 წლისთვის დაგეგმილია 22 889 ათასი ლარი მოგების მიღება.

„კომპანიის“ EBITDA¹ 2024 წელს იყო 16 723 ათასი ლარი, 2025 წელს დაგეგმილია 28 705 ათასი ლარის .

რაც შეეხება ფულად სახსრებს, 2024 წლის ბოლოსთვის, „კომპანიის“ ბალანსზე არსებული ფულადი სახსრები იყო 62 287 ათასი ლარი. 2025 წლის ბიზნეს გეგმის მიხედვით კი „კომპანია“ ვარაუდობს, რომ მისი ფულადი სახსრები იქნება 63 901 ათასი ლარი.

გვინდა ავლნიშნოთ, რომ ახლო მომავალში, გენერაციის ობიექტების მშენებლობასთან ერთად აუცილებელი გახდება გადამცემი ქსელის მნიშვნელოვანი განვითარება, როგორც მეზობელ ქვეყნებთან დამაკავშირებელი ასევე შიდა სასისტემო, როგორც ახალი ელექტროგადამცემი ხაზების მშენებლობის, ასევე არსებულების მოდერნიზაციის გზით.

საქართველოს მთავრობის მიერ დამტკიცებული გადამცემი ქსელის განვითარების 2024-2034 და 2022-2032 წლების ათწლიანი გეგმის მიხედვით „კომპანია“ განახორციელა **ორჯაჭვა 330 კვ ეგზ „1,2 გარდაბნის“** მშენებლობა ქვესადგური „გარდაბანი-500“-დან საქართველო-აზერბაიჯანის საზღვრამდე. **ორჯაჭვა 330 კვ ეგზ „1,2 გარდაბნის“** სამშენებლო-სამონტაჟო და არსებული 330 კვ ეგზ „გარდაბნის სადემონტაჟო სამუშაოები დაიწყო 2021 წლის 12 აპრილს და დასრულდა 2022 წლის 30 მაისს. 2022 წლის 30 მაისს 330 კვ ეგზ „გარდაბანი-1“ ჩაერთო საქართველოსა და აზერბაიჯანის ენერგოსისტემებში. 2022 წლის 31 დეკემბერს გარდაბნის ქვესადგურში ახალი ატ 3-2 ავტოტრანსფორმატორების ჯგუფის დამონტაჟების შემდეგ 330 კვ ეგზ „გარდაბანი-2“-იც ჩართული იქნა ენერგოსისტემაში, რომელის დატვირთვაც 330 კვ ეგზ „გარდაბანი-1“-ის მსგავსად შესაძლებელია 700 მგვტ-მდე სიმძლავრით. რაც პრაქტიკულად გამორიცხავს საქართველოსა და აზერბაიჯანის ენერგოსისტემების პარალელურ რეჟიმში ფუნქციონირების შეფერხებას. **ორჯაჭვა 330 კვ ეგზ „1,2 გარდაბნის“** აშენებით იმნიშვნელოვნად გაიზარდა საქართველოს ენერგოსისტემის მდგრადობა, ამალდა ჩვენი ქვეყნის მოსახლეობის უწყვეტი ელექტროენერგიით მომარაგების საიმედოობას.

სს გეს „საქრუსენერგოსთან“ გაფორმებული კონტრაქტის საფუძველზე მშენებლობა განაცორციელა სს „ენერგონმა“. სამუშაოების მიმდინარეობას ზედამხედველობას უწევდა აკრედიტირებული ინსპექტირების ორგანო - „საინჟინრო მონიტორინგის ჯგუფი“.

საქართველოს ტერიტორიაზე **ორჯაჭვა 330 ეგზ „1,2 გარდაბნის“** სიგრძე 20 კმ-მდე და მასზე დამონტაჟებულია 69 ანძა. გაიჭიმა 235 კმ სადენი. ახალი ელექტროგადამცემი ხაზი აღჭურვილია ოპტიკურ-ბოჭკოვანი კაბელით.

2023-2033 წლების საქართველოს გადამცემი ქსელის განვითარების ათწლიანი გეგმის შესაბამისად სს გეს „საქრუსენერგომ“ უნდა განახორციელოს პროექტი „მარნეული-აირუმი“, რომელიც გულისხმობს 18,5 კმ სიგრძის ახალი 500 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობას 500 კვ ეგზ „მუხრანის“ N42 ანძიდან საქართველო-სომხეთის საზღვრამდე და 17 კმ არსებული 500 ეგზ „მუხრანის“ N42-N109 ანძებს შორის მონაკვეთის რეკონსტრუქციას. პროექტის განხორციელების ვადებია 2028-29 წლები.

500 კვ ეგხ „მარნეული-აირუმის“ სიგრძე საქართველოს ტერიტორიაზე ქვესადგურიდან „მარნეული-500“ საქართველო-სომხეთის საზღვრამდე შეადგენს 35,56 კმ-ს. მანძილი საქართველო-სომხეთის საზღვრიდან აირუმის 500 კვ ქვესადგურამდე კი 10-12 კმ-ია.

დღეისათვის კომპანიას აქვს 500 კვ ეგხ „მარნეული-აირუმის“ ახალსაშენებელი და სარეკონსტრუქციო მონაკვეთის კომპლექსური პროექტი და ობიექტის მშენებლობით გამოწვეული გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში. ამჟამად აქტიურად მუშაობს მშენებლობისათვის საჭირო მიწის ნაკვეთების სარგებლობაში მიღებისა და სამშენებლო ნებართვის მოსაპოვებლად.

აღნიშნული ელექტროგადამცემი ხაზით საგრძნობლად გაიზრდება საქართველოსა და სომხეთის ენერგოსისტემების მდგრადობა და სიმძლავრეთა მიმოცვლის მოცულობა. გადამცემი ხაზი შესაძლებელია გამოყენებული იქნას, როგორც სატრანზიტო ზაფხულში, საქართველოში გამომუშავებული ჭარბი ელექტროენერგიის საექსპორტოდ მეზობელ ქვეყნებში, ხოლო ზამთარში მნიშვნელოვანი ენერგიის დეფიციტის შესავსებად.

2024-203წლების საქართველოს გადამცემი ქსელის განვითარების ათწლიანი გეგმით გათვალისწინებულია „500 კვ ეგხ „იმერეთის“ რეაბილიტაცია“.

500 კვ ეგხ „იმერეთი“ შიდა სასისტემო ელექტროგადამცემი ხაზია და იგი მო ნაწილობს ქვეყნის ელექტროენერგიით მომარაგების უზრუნველყოფაში. იგი ექსპლუატაციაში შევიდა 1978 წელს და ერთმანეთთან აკავშირებს ენგურჰესს და ქ/ს „ზესტაფონი-500“-ს. ელექტროგადამცემი ხაზის სიგრძე 131 კმ-ია და მოიცავს 388 ანძას.

ენგურჰესის გამომუშავება 3,5 მლრდ.კვტ.სთ-ია (დადგმული სიმძლავრე 1300 მგვტ), საიდანაც 2/3 გამომუშავებული ელექტროენერგიისა გადაიცემა 500 კვ ეგხ „იმერეთის“ საშუალებით, რომელსაც ემატება ასევე ელექტროენერგიის ის რაოდენობა, რომელიც საქართველოში შემოდის 500 კვ ეგხ „კაკვასიონის“ საშუალებით.

ენგურჰესიდან ქ/ს „ზესტაფონი-500“-მდე ელექტროენერგიის გადაცემა შესაძლებელია ასევე 220 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზებითაც, მაგრამ მათ არ შეუძლიათ იმ ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) გატარება რაც შეიძლება საჭირო გახდეს 900 მგვტის და უფრო მეტი სიმძლავრით დატვირთული 500 კვ ეგხ „იმერეთის“ ავარიული გამორთვის შემთხვევაში.

ეგხ „იმერეთის“ ტექნიკური მდგომარეობა კი ისეთია, რომ მიუხედავად გაწეული ფართომასშტაბიანი სარემონტო და სარეაბილიტაციო სამუშაოებისა, არსებობს სუსტი ადგილები, როგორებიცაა სადენები, რომელთაც ექსპლუატაციის ვადებიდან და პირობებიდან გამომდინარე თითქმის ამოწურული აქვთ ექსპლუატაციის რესურსი. ასევე, სხვადასხვა დროს

შესრულებულმა სარემონტო თუ საექსპლუატაციო სამუშაოების უზარისხოვამ გამოიწვია ის, რომ 2014 და 2015 წლებში ეგზ „იმერეთი“ ავარიულად გამოირთო ტექნიკური გაუმართაობის გამო. ორივე შემთხვევაში ადგილი ქონდა წანაქცევ ანძებს შორის დაზიანებულ სადენებზე დადებული სარემონტო მოჭერებიდან სადენის გამოძრობას. 2014 წელს ეგზ-ს N104-N109 მალეში, დეფექტურ მონაკვეთებში ავარიების პრევენციის მიზნით შეიცვალა 20 ტონამდე დაზიანებული სადენი.

აღნიშნული შემთხვევების სისტემატიური ხასიათის, მძიმე სისტემური ავარიების, უბედური შემთხვევებისა და დიდი მატერიალური ზარალის თავიდან აცილების მიზნით, ასევე ენერგოსისტემის საიმედო და უსაფრთხო ფუნქციონირებისათვის 2015 წელს 500 კვ ეგზ „იმერეთის“ სხვა მონაკვეთებზეც, კერძოდ: N21-N24, N45-N48, N67-N77, N173-N174, N194-N196, N323-N328, N330-N336 და N340-N341 ანძებს შორის მონაკვეთებში, რომლებშიც 1998-2006 წლებში წანაქცევი იყო შუალედური ანძები და სადენებზე დამონტაჟებული იყო დიდი რაოდენობით სარემონტო მოჭერები შეიცვალა 38 ათასი მეტრი (56 ტონამდე) AC 400/51 ტიპის სადენი და შესაბამისი სამონტაჟო არმატურა.

მსგავსი პრობლემები არსებობს 500 კვ ეგზ „იმერეთის“ სხვა უბნებზეც. ეგზ „იმერეთის“ გარკვეული მონაკვეთები გადის რთულ გეოგრაფიულ და გარემო პირობებში, რაც არაერთხელ გამხდარა საფრთხე გადამცემი ხაზის საყრდენების მდგრადობისათვის.

**საქართველოს გადამცემი ქსელის განვითარების 2025-2035 წლების ათწლიანი
გეგმის პროექტის შესაბამისად 2030 წლამდე „საქრუსენერგოს“
განსახორციელებელი პროექტები**

- **500 კვ ეგზ „კავკასიონის“ შეჭრა „იდლიანის“ ქვესადგურში (პროექტი სვანეთი).** პროექტი დასახელებით „სვანეთი“ მოცემულ რეგიონში ითვალისწინებს მცირე და საშუალო სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურების მშენებლობას - შესაბამისი გადამცემი ქსელის ინფრასტრუქტურის მოწყობით. აღნიშნული პროექტით სოფელ ხაიშისა და იდლიანის მიმდებარე ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია 500/110/35 კვ ძაბვის 267 მგვა სიმძლავრის „იდლიანის“ ქვესადგურის მშენებლობა, რომელშიც უნდა მოხდეს 500 კვ ეგზ „კავკასიონის“ შეჭრა (შესვლა და გამოსვლა).
- **500 კვ ეგზ „კავკასიონის“ აღჭურვა ოპტიკურ-ბოჭკოვანი გვარლით ქ/ს „ჯვარი-500“-დან „იდლიანის“ ქვესადგურამდე (პროექტი სვანეთი).** პროექტი „სვანეთი“ ითვალისწინებს ასევე 500 კვ ეგზ „კავკასიონზე“ არსებული მეხამრიდი გვარლის დემონტაჟს და ოპტიკურ-ბოჭკოვანი მეხამრიდი გვარლის მონტაჟს ქ/ს „ჯვარი-500“-დან „იდლიანის“ ქვესადგურამდე (36 კმ). პროექტის ექსპლუატაციაში შესვლი ვადაა 2025 წელი;

- **ორჯაჭვა, 220 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობა „ჯავახეთის მზის ელექტროსადგურიდან“ ქვესადგურ „ვარძიამდე“ (პროექტი „ვარძია“).** პროექტით, ჯავახეთის რეგიონში, ქალაქ ნინოწმინდასთან ახლოს გათვალისწინებულია 550 მგვტ სიმძლავრის მზის ელექტროსადგურისა და 250 მგვტ სიმძლავრის სააკუმულატორო ბატარეების მშენებლობა. აღნიშნული პროექტის ფარგლებში ქალაქ წალკასთან ახლოს გათვალისწინებულია 1000 მგვტ სიმძლავრის 500/220 კვ ძაბვის ქვესადგურის მშენებლობა სახელწოდებით „ვარძია“, რომელშიც მოხდება არსებული 500 კვ ეგზ „ვარძიას“ (ქ/ს „მარნეული-500“ - ქ/ს „ახალციხე-500“) შეჭრა. „ჯავახეთის მზის ელექტროსადგური“ და ქვესადგური „ვარძია“ ერთმანეთს უნდა დაუკავშირდეს 220 კვ ძაბვის ორჯაჭვა ელექტროგადამცემი ხაზით, რომლის აორიენტაციო სიგრძე შეადგენს 70 კმ-ს. პროექტის ექსპლუატაციაში შესვლის ვადაა 2027-2028 წლები;
- **500 კვ ეგზ „კავკასიონის“ N225 კუთხური საანკერო საყრდენის ბაგირული დაკიდებით შეცვლის სამუშაოები (პროექტი „სვანეთი“).** 500 კვ ეგზ „კავკასიონის“ კოდორის ხეობაში გამავალ მონაკვეთზე შექმნილი პრობლემების აღმოფხვრის მიზნით პროექტით გათვალისწინებულია **500 კვ ეგზ „კავკასიონის“ N225 კუთხური საანკერო საყრდენის ბაგირული დაკიდებით შეცვლის სამუშაოები.** პროექტის ექსპლუატაციაში შესვლის ვადაა 2025-2026 წლები.
- **პროექტი „მარნეული-აირუმი“.** აღნიშნული პროექტის ფარგლებში უნდა აშენდეს სისტემათაშორისი, საქართველოსა და სომხეთის ენერგოსისტემების დამაკავშირებელი 500 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზი „მარნეული-აირუმი“. აღნიშნული ელექტროგადამცემი ხაზის სიგრძე მარნეულის ქვესადგურიდან საქართველო-სომხეთის საზღვრამდე იქნება 35,56 კმ და მისი დატვირთვა შესაძლებელი იქნება 1000 მგვტ-მდე სიმძლავრით. პროექტის ექსპლუატაციაში შესვლის ვადაა 2029 წელი.

- **ორჯაჭვა, 220 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზის მშენებლობა „ჯავახეთის მზის ელექტროსადგურიდან“ ქვესადგურ „ვარძიამდე“ (პროექტი „ვარძია“).** პროექტით, ჯავახეთის რეგიონში, ქალაქ ნინოწმინდასთან ახლოს გათვალისწინებულია 550 მგვტ სიმძლავრის მზის ელექტროსადგურისა და 250 მგვტ სიმძლავრის სააკუმულატორო ბატარეების მშენებლობა. აღნიშნული პროექტის ფარგლებში ქალაქ წალკასთან ახლოს გათვალისწინებულია 1000 მგვტ სიმძლავრის 500/220 კვ ძაბვის ქვესადგურის მშენებლობა სახელწოდებით „ვარძია“, რომელშიც მოხდება არსებული 500 კვ ეგზ „ვარძიას“ (ქ/ს „მარნეული-500“ - ქ/ს „ახალციხე-500“) შეჭრა. „ჯავახეთის მზის ელექტროსადგური“ და ქვესადგური „ვარძია“ ერთმანეთს უნდა დაუკავშირდეს 220 კვ ძაბვის ორჯაჭვა ელექტროგადამცემი ხაზით, რომლის აორიენტაციო სიგრძე შეადგენს 70 კმ-ს. პროექტის ექსპლუატაციაში შესვლის ვადაა 2027-2028 წლები;
- **500 კვ ეგზ „კავკასიონის“ N225 კუთხური საანკერო საყრდენის ბაგირული დაკიდებით შეცვლის სამუშაოები (პროექტი „სვანეთი“).** 500 კვ ეგზ „კავკასიონის“ კოდორის ხეობაში გამავალ მონაკვეთზე შექმნილი პრობლემების აღმოფხვრის მიზნით პროექტით გათვალისწინებულია **500 კვ ეგზ „კავკასიონის“ N225 კუთხური საანკერო საყრდენის ბაგირული დაკიდებით შეცვლის სამუშაოები.** პროექტის ექსპლუატაციაში შესვლის ვადაა 2025-2026 წლები.
- **პროექტი „მარნეული-აირუმი“.** აღნიშნული პროექტის ფარგლებში უნდა აშენდეს სისტემათაშორისი, საქართველოსა და სომხეთის ენერგოსისტემების დამაკავშირებელი 500 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზი „მარნეული-აირუმი“. აღნიშნული ელექტროგადამცემი ხაზის სიგრძე მარნეულის ქვესადგურიდან საქართველო-სომხეთის საზღვრამდე იქნება 35,56 კმ და მისი დატვირთვა შესაძლებელი იქნება 1000 მგვტ-მდე სიმძლავრით. პროექტის ექსპლუატაციაში შესვლის ვადაა 2029 წელი.

მამუკა მენაღარიშვილი

